

== Velja po pošti: ==
 za celo leto naprej . . . K 30.—
 za en mesec " " " " " " 2-50
 za Nemčijo celoletno " " " " " " 24.—
 za ostalo inozemstvo " " " " " " 40.—
V Ljubljani na dom:
 za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec " " " " " " 2-30
 V prvi priložnosti " " " " " " 2.—
Sobotna izdaja:
 za eno leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno " " " " " " 9.—
 za ostalo inozemstvo " " " " " " 12.—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostolpna pettirvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 30 v
 za dva- in večkrat 25 v
 pri večjih naročitih primorem popust po dogovoru.
 == Poslano: ==
 Enostolpna pettirvrsta po 60 v
 Izhaja vsak dan izvenoma nedelje in praznike, ob j. uri pop.
 Redna letna priloga vzni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rocopisati se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bozn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Severna Amerika in zadnji nevtalci.

Vlada Združenih držav Severne Amerike namerava s pomočjo južnoameriških in evropskih nevtalcev pričeti svojo zadnjo igro proti osrednjim silam. V tem oziru so značilni trije momenti. Prvič prekinjenje diplomatskih odnošajev med gospodarsko najbolj močno državo Južne Amerike Argentinijo in Nemčijo, ki je bilo povzročeno vsled severoameriških agitacij v zadevi Luxemburga; drugič prekinitve skoro vsakega gospodarskega prometa med Severno Ameriko in nevtalci, vsled česar ti ne morejo dobiti ne samo ameriškega sladkorja, bombaža, pšenice, železa in drugih mineralij, marveč jim je bil ustavljen cel dovoz soli in deloma celo zdravil. To je postopanje, ki se vporablja samo nasproti vojskujočim se državam, ne pa nasproti nevtalcem. Boj kot proti tem je tedaj skoro tako velik kakor proti osrednjim silam.

Tretje važno dejstvo v boju Severne Amerike in Angleške proti nevtalcem pa je njihovo stremenje, da v vseh nevtalnih državah skušajo odstraniti politike, ki so količkaj nevtalnega mišljenja, in jih nadomestiti s takimi, ki se brezpogojno izročijo Nemčiji sovražni koaliciji. Omenjeni boj kot proti nevtalcem služi pri tem kot sredstvo, pa kot res neplemenito sredstvo, ki je za vojaško slabost nam sovražne koalicije zelo značilna. Kjer ni lastnih vojnih uspehov, da bi napravili vtis na nevtalce, mora pomagati stradalni blič. Padec konservativnega ministrstva na Švedskem, na kojega mesto je prišlo socialistično liberalno ministrstvo, je le posledica tega, že od preklica londonske deklaracije sklenjenega gospodarskega bojkota proti celokupnemu skandinavskemu prebivalstvu, ki je pričelo trpeti vsled enakih gospodarskih težkoč, kot prebivalstvo srednje Evrope. Krivdo za to so pa angleški in severoameriški agenti pripisovali prejšnjemu konservativnemu ministrstvu, ki je bilo Nemčiji preprijazno. Tudi novi vodja švedske politike Branting govori o svojem sklepu, da ohrani nevtalnost Švedske. Poudarja pa na značilen način svojo simpatijo za demokratična stremjenja v srednji Evropi, to se pravi z drugimi besedami za notranji preobrat v zmagovitih cesarstvih Nemčije in Avstrije.

Če se pomisli, da sta Norveška in tudi Danska že skoraj docela pridobljeni za Veliko Britansko in se začenja sedaj pridruževati demokratičnim skandinavskim bratskim državam, potem razumemo igro Severne Amerike z nevtalci. Enako namero izvaja sedaj tudi Južna Amerika, ko naj Argentinija pridobi za koalicijo proti Nemčiji še ostale južnoameriške države, ki so doslej še nevtalne. To naj se izvrši v obliki posvetovanj na kongresu južnoameriških nevtalnih držav, kjer bi sklenili, da naj se Nemčijo prisili k miru s političnimi in moralnimi sredstvi. Če bi se to izjalovilo — in Anglija bo že skrbela za to —, potem naj se južnoameriške države pridružejo koaliciji proti Nemčiji. To sega pa še dalje. Zveza med Španijo in Južno Ameriko ni samo v kulturnem, marveč še prav posebno v gospodarskem oziru za Španijo življenjsko vprašanje prve vrste, in sicer v sedanji svetovni vojski še bolj nego v miru. Špansko ljudstvo je ravno tako nujno navezано na južnoameriško žito kakor Švedska in skandinavске države. Zadnji nemiri na Španskem, ki so bili naperjeni proti sedanji španski ustavi in proti monarhični vladni obliki, jasno odkrivajo cilje, za katere bi Wilson htel pridobiti južnoameriške nevtalce.

Klic ogrskih Slovencev.

»Slovenci in Slovani sploh stojimo pred velikimi dogodki.« Tako se govori in piše. Mnogi so polni upanja, drugi zopet majejo z glavo, češ, ta vojska nam prinese samo veliko gorja in ničesar dobrega. Med temi zadnjimi smo tudi mi ogrski Slovenci. Ali je opravičen naš pesimizem? Kdor količkaj pozna naš položaj, nam pritrdi in nas le pomilovalno more tolažiti z lepšo bodočnostjo. Toda na kakšni podlagi nam kdo more obljubljati lepšo bodočnost? Morebiti, da nam pride sama od sebe ali da si jo sami priborimo? Doletni bi se motil. Kajti od gospodarjev, katerim služimo, četudi zelo zvesto, ne moremo pričakovati nič boljšega. Da bi si jo pa sami mogli priboriti, je tudi izključeno, ker beseda in prošnja trpna pred ošabnežem nima veljave, ampak zasmeh in zaničevanje. Preteklost nas uči. Tudi danes je neizprosno, čeravno vidi potoke krvi naših možov. Torej le tolažiti nas v tem oziru, je premalo. Danes, bolj kakor kdaj poprej, je treba dela, treba je organizacije, spoznavljanja, zaupanja in vzajemnosti v ciljih. Gorje, kjer vlada sebičnost! Zlasti je pa treba, da močnejši pomagajo slabejšim.

Lepe besede »prostost malim narodom« so že mnogim dale pogum, da se trudijo za to prostost. Vi, bratje Slovenci, ste lep zrel v tem. Mi vas občudujemo, a to le na tihem. Z neko bojaznijo gledamo čez bistro Muro na vas, kakor otrok gleda na mater, ki se peče čez reko in je že blizu obrežja, njega je pa na tej strani pustila. Kaj muči tega otroka? Misel, bo li mati prišla ponj. Pa katera mati je tako neusmiljena, da ne bo storila vsega, kar je v njeni moči, da reši svojega otroka, da ga izrga iz rok razbojnikom?

Vi ste naši bratje, še več nego bratje, mati ste nam. K vam se obračamo v teh odločilnih dneh in vas prosimo pomoči prav iz srca, kakor nekdanj trpeči Job usmilite se nas vsaj vi!

Če smo do zdaj molčali, ni bilo zato, da morebiti ne bi potrebovali vaše pomoči, ne, ampak . . . Sedaj pa, ko tudi naši možje polagajo svoje življenje na oltar domovine, sedaj, ko doma na tisoče mater, žen in sirot zdihuje za svojimi dragimi, sedaj, ko je že v najmanjšo kočjo prodril glas, da se ta vojska bije in irdivratno zateguje zlasti za osvoboditev malih narodov, sedaj, pravim, smo se začeli bolj zavediti svoje narodnosti in si goreče želimo zares lepše bodočnosti. A slabi in zmučeni smo, da že komaj nosimo železne okove. Če nas vi ne rešite, in sicer sedaj, je geslo naše bodočnosti: popin. Pa, Bog moj, okrog 80.000 vaših zvestih bratov bi naj moralo poginiti! Ali bratovska ljubezen more dopustiti kaj takega? Vidimo težave in odpor, ki ga boste našli v tem odrešilnem delu, toda bratovska ljubezen se ne sme ustrašiti.

Bratje Slovenci, vi nas razumete! Kar vam je zavratni sovražnik opral na jugu, to mi hočemo nadomestiti na severu. Ne dobite sicer ošabnih mest, ne bogatih tovarn ali trgovin, dobite pa pobožno, delavno, zvesto in trezno ljudstvo. Vse te in druge lepe lastnosti našega majhnega naroda so tudi v veliki nevarnosti, če ostanemo pod to judovsko in protestantsko vlado. Bodite torej usmiljeni in pomagajte nam! Vse naše upanje je v Bogu in v vas!

Ogr. Slov.

Uredba prodaje blaga, oblek in perila.

V smislu ministrske naredbe z dne 21. septembra 1917, št. drž. zak. 383, je od dne 25. septembra prepovedana vsaka prodaja na konsumenta sledečih vrst blaga:

1. blago brez ozira na material za napravo oblek in perila;
2. moške, ženske in otročje obleke, perilo vseh vrst in spodnje obleke, dalje robci in nogavice;

3. stare še porabne obleke.
 Konsument je vsak, ki blago ali obleko za svojo potrebo rabi in obrabi. Konsumentu se sme prodajati blago samo proti prejemnicam in samo ona množina, ki bo na tej označena.

Sme se pa prodajati na osebe (firme), ki blago obrtoma dalje prodajajo ali pridelajo (torej le trgovcem in tozadevnim obrtnikom), toda samo proti pismenemu frakturiranju.

Trgovec si mora prepis vsake fakture obdržati in ga priložiti v blagovno knjigo, kjer se mora vsako prodano blago vpisati.

Pri pošiljavi blaga po pošti, železnič ali drugače, se morajo oddajna potrdila spraviti in kontrolnim organom na zahtevo pokazati.

Prodaja blaga na trgovce v ozemlja, kjer ne velja navedena naredba, je mogoča le po dovoljenju deželne vlade, katero si mora prodajalec sam oskrbeti.

Dosednje odredbe glede raznih zaloz blaga ostanejo i nadalje v veljavi.

Pri obrtni predelavi blaga za obleke ali perilo se je držati mere, določene po poslovalnici.

Kdor navedeno blago izdeluje, prodaja ali predelava, mora od dneva veljavnosti gorenje naredbe voditi posebno blagovno knjigo s tekočimi numeriranimi stranmi, iz katere mora biti razvidno početkoma meseca stanje zaloz po množini in vrsti, prirastek tekom meseca, nakupni vir in stanje konca meseca.

Pri prodaji blaga na nekonsumenta se mora vpisati tudi ime in naslov kupca, eventualno navesti tudi prodajno dovoljenje.

Vsak trgovec mora kontrolnim organom ali odposlancem političnih oblasti dovoliti vstop v obratne prostore, vpogled v knjiške zapise in dokazila in na zahtevo poročati o stanju zaloz.

Vsak prestonek se kaznuje do 20 tisoč kron ali 6 mesecev zapora v I. instanci.

To so kračka navodila za trgovce, želiti pa je, da si vsak v svoje dobro seznanj z vsemi tozadevnimi določbami.

Prosto ostane razno fino blago (svila, baržun, čirke itd., kape, razni pasovi itd.), katerih se tu ne more navesti, a so zaznamovani v min. nar. z dne 21. septembra 1917, št. 384.

Vodstvo deželne poslovalnice za preiskrbo prebivalstva za blago, obleke in perilo za Kranjsko.

Predsednik:
 Ges. svetnik arht. Ivan Matljan m. p.

Preuredba vojaške pomožne službe.

Domobranksko ministrstvo razglša: Točasno se v raznih vojaških pomožnih službah še vedno porablja mnogoštevilno moštvo, ki prihaja po svoji sposobnosti v poštev za službo na fronti ali vsaj pri etapnih četah. V svrhu izmenjave tega moštva se bodo v kratkem v smislu določil § 26. predpisov o organizaciji črne vojske v večjem obsegu pritegnili v črnovojno službo brez orožja tisti črnovojni obvezanci, ki so bili na prebiranju spoznani kot nesposobni za službo z orožjem. K temu se pa pritegnejo samo letniki od 1891. do 1868.; gledalo se bo dalje na to, da bodo pri tem vsa ozemlja monarhije enako obtežena ter se bodo kolikor le mogoče vpoštevale koristi splošnosti in posameznikov. V tem smislu prihajajo v prvi vrsti v poštev tisti, ki se prostovoljno javijo, dalje osebe in poklici, ki ali sploh ne izvršujejo poklica ali pa je njihov poklic tak, da se v sedanjem času najlažje odpovedo njegovemu polnemu izvrševanju. Sem spadajo posebno poklici, ki služijo razkošju in zabavi. V javnih službah nastavljene osebe kakor tudi osebe, ki so zaposlene v obratih, ki služijo vojaškim svrham, ne pridejo v poštev. Ravno tako se bo pa glede odtezanja delavnih moči kolikor mogoče prizanašalo tudi drugim

poklicnim panogam, katerim gre ravno v sedanjih razmerah posebna važnost. Tistim, ki se temeljem te akcije pritegnejo v črnovojno službo brez orožja, se bo izvrševanje njihove brambne dolžnosti olajšalo na ta način, da se bodo načeloma, v kolikor sami ne žele priti drugam, uporabljali v kraju njihovega bivališča ali vsaj v neposredni bližini ter se jim bo na ta način praviloma dala priložnost, da tudi v bodoče, v kolikor to dopuščajo njihove vojaške dolžnosti, izvršujejo svoj civilni poklic. Dovoljeno jim bo, v kolikor to ne nasprotuje vojaškim interesom, stanovati izven vojaških ubikacij. S posebnimi odredbami se je poskrbelo za to, da se bodo te osebe tudi v bodoče, vsaj dotlej, dokler se z morebitno, dotične letnike zadevajočo splošno prebiralno odredbo ne ustvari nov položaj, uporabljale v tistem kraju in na enak način, kakor so bile v smislu gori povedanega pritegnjene. Končno se pripominja, da se bo o priliki pritezanja posebno oziralo na kraje, ki so po vojni neposredno prizadeti.

Škandalozne afere v francoski zbornici.

Pariz, 5. oktobra. (K. u.) V zbornici je predsednik Deschanel prečital interpelacijo Pouceta o zadevi Bolo in je pripomnil, da je vložena o isti zadevi nadaljna interpelacija poslanca Malvyja. Zbornica je sklenila takojšnjo razpravo.

Malvy je dejal, da hoče obrniti pozornost zbornice na resno dejstvo. Predsednik Poincare je prejel pismo šef-urednika »Action française« Daudeta z najbolj nizkotnimi obrekovanji proti Malvyju. To pismo je bilo izročeno ministrskemu predsedniku, ki je o tem obvestil Malvyja. Malvy je izjavil, da ni zadovoljen, da bi se o tem pismu molčalo.

Ministrski predsednik Painleve je dejal, da so obdolžitve proti Malvyju v resnici zelo težke. Malvyja dolže, da že tri leta izdaja Nemčiji vse skrivnosti. Očitajo mu, da je hotel vstopiti v vojni komite, da bi nemškemu armadnemu vodstvu izdal načrt napada na Chemin des Dames.

Zbornica je zahtevala, naj se pismo prebere. Painleve ugodil zahtevi. V pismu zagotavlja Daudet, da je glede Malvyja in Leynariesa, ravnatelja splošne varnosti, dovolj dokazov za velizdajo in pravi, da je neobhodno potrebno, da Malvyja takoj izroče vojaškemu sodišču.

Malvy izjavi, da hoče na podlagi uradnega spisa povedati popolno resnico. Obsirno je razložil svojo vlogo v zadevi Almercyda kakor tudi svoje odnošaje do Bonne Rouge in dejal, da je Briand sporočil svojo sumnjo glede Bonne Rouge.

Briand je izjavil, da je Malvyju naročil, naj pazi. V takem trenutku mora reči, da je Malvy, ne da bi se kaj obotavljal, odredil, naj se cela zadeva najstrožje preišče.

Več poslancev, ki so preje v Bonnet Rouge sodelovali, je nato podalo razbremenilne podatke.

Viviani je končno izjavil, da pripisuje krivdo drugi pisarni generalnega štaba, ki ni podučila svojega načelnika in se znebila čeka, ker je bila mnenja, da ni potrebne podlage za sodno preiskavo.

Malvy je odgovoril, da so tudi v vojnem ministrstvu napravili obilo napak. Vso krivdo so pa hoteli zvaliti na njegovo politiko in delovanje.

Ko je zbornica končala razpravo o interpelaciji Poncet-Malvy o zadevi Bolo, je s 315 proti 3 glasovom izrazila zaupnico vladi.

Bolo-paša, ki je občeval v poslanskih krogih in dajal časopisju velike svote na razpolago, je obdolžen, da je vohunil za Nemčijo. Pred vojsko je imel Bolo 60.000 frankov rente. Med vojsko je tako obogatel, da je »Journal« podpiral z 5 milijoni franki. Sodišču je bilo znano, da dobiva Bolo zelo visoke svote iz Amerike in Švice. Poslali so nato preiskovalne komisije v obe deželi, da bi poizvedele, odkod prihaja ta denar. V Ameriki so pršli na to, da pošilja denar Bolu nemška banka. Nato so Bola zaprli v ječo Fresnes. Pariško ča-

sopisje obširno poročila o veleizdaji Bolopasa in trdi, da je dobil 10 milijonov frankov od nemškega zunanjega urada. Ker so vlado dolžili, da je varovala Bolo, je bil Painleve prisiljen, da je zahteval v zbornici zaupnico.

Ob priliki krisknega pakta.

Magdeburg. »Magdeburger Ztg.« prinaša: Ob priliki krisknega pakta piše »La Serbie«: Princ regent je sprejel v avdienci delegacijo »Jugoslovanskega odbora« pod vodstvom predsednika dr. A. Trumbića. Delegacija je poklonila princu umetnino velikega jugoslovanskega umetnika Ivana Meštrovića. Dr. Trumbić je nagovoril princa sledeče: »Prosimo Vašo Visokost, da sprejmete ta skromni dar in ga varujete kot dokaz nespreneljive volje vsega jugoslovanskega naroda, da se s to vojsko osvobodi vsakega tujega gospodstva in da bo mogel pozdraviti nekega dne Vašo kraljevo Visokost kot kralja vseh Hrvatov, Slovencev in Srbov.« Princ je odgovoril: »Rad sprejemam ta novi dokaz vdanosti kot simbol zveze vseh Hrvatov, Slovencev in Srbov, izražen tako divno v tem krasnem delu našega narodnega umetnika Meštrovića. Zelo sem srečen Vas videti sodelovati s kraljevo vlado pri velikem delu osvoboditve in združitve. V bodoče kakor tudi sedaj so obrnjene vse moje moči na ta veliki ideal za napredek in dobrobit našega naroda.« — Javno je, da se vojska in s tem usoda naroda ne bo odločila s krfskimi avdiencami.

Srbska vlada in atentat v Sarajevu.

Dunajska politična korespondenca piše: »Srbska vlada odbija v svojem listu »La Serbie« vsako zvezo s srbskim atentatorji. Nasproti temu povdarjamo, da so »Srpske Novine« z dne 3. t. m. slavile srbske atentatorje kot edine in prave srbske revolucionarje, o katerih činih se bodo svoječasno pisale še cele knjige.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj 5. oktobra. Uradno:

V večjem obsegu se niso nikjer bojevali.

Boji na Banjski visoki planoti in na gori sv. Gabrijela.

Dunaj, 5. oktobra. (K. u.) Vojni tiskovni stan. Na gori sv. Gabrijela se prejšnje neupostanost napada Italijanov proti našim postojankam na zahodnem robu gore. Vspela niso tudi podjetja sovražnih patrolj proti severnemu pobočju. Posebno popoldne so večji odsek obstreljevali s težkimi topovi. Tudi na Banjski visoki planoti so s topovi močnejše streljali. V Vipavski dolini so se razvili boji z ročnimi granatami.

Curij, 5. oktobra. Po odmoru, ki je trajal dva dni, so se pričeli ob Soči zopet bojevali. Besen topovski ogenj na Banjski visoki planoti, posebno pa na goro sv. Gabrijela je uvedel boje. Napad Italijanov proti Podleščem so avstrijski topovi že v kralji zadušili, pač so pa dosegli začetkom Italijani nekaj uspehov ob napadu na zahodno slemo gore sv. Gabrijela, kjer so udarli in se ustalili v najprednejših jarkih. Avstrijsko vojno vodstvo je nato v jugozahodni smeri od ceste v Zagorje izvedlo krepak protisunek, ki je postal Italijanom usoden. Avstrijski so presenetili sovražnika s krepkostjo in z brzino, s katerima so napadli. Predno so se še Italijani mogli zasukati proti severovzhodu, kar je bilo potrebno, so jih že odrezali od zadaj ležečih zvez; najhrabrejše so se sicer branili, a preostalo jim ni drugega, kakor da so položili orožje. Avstrijski so se zopet polastili izgubljenih jarkov in jih trdno drželi.

Letalni napadi na Pulj in Poreč

Dunaj, 4. oktobra. Vojni tiskovni stan: Novi letalni napad na Pulj in okolico ponoči od 2. na 3. t. m. ni povzročil škode in izgub. V Poreču je poškodovana letalna bomba zasebno hišo in ranila neko žensko in enega otroka.

V Italiji vedno močnejši pokret za revolucijo.

Genj, 5. oktobra. Iz južne Francije poročajo, da v Italiji pisma zelo ostro cenzurirajo in da se zelo zakasne, predno prihajajo čez mejo, ker se revolucionarni pokret v Italiji vedno bolj krepi. Vlada je skoraj v vseh industrijskih mestih proglašila oblegovalno stanje, odstavila župane in jih nadomestila z vojaškimi poveljniki.

V Rimu pričakujejo, da bo izdala vlada postrane odredbe, po katerih bodo postavili vsakega pred vojno sodišče, ki bi agitiral proti vojski.

Iz silovite bitke na Flanderskem.

Berlin, 5. oktobra. (K. u.) Wolff: Angleži so 4. oktobra na severnem bojišču s silovito veliko bitko, v kateri so nastopili z najmočnejšimi silami in z vsemi sredstvi, izkušali izsiliti odločitev v boju za spirališče podmorskih čolnov. Velik del angleške armade je tu nastopil proti drobni nemški armadi. Od ranega jutra do poznega večera je divjala ljuta bitka. Priprava s topovi v zadnjih dneh je prekosila vse, kar se je doželo dozdej — saj je Churchill pribil, da so samo zadnji teden na Flanderskem postrelili štirikrat toliko granat, kolikor so jih leta 1916 ob Somme — a zdaj se je topovski boj tudi med bitko samo nadaljeval tako močno, kakor še nikdar prej.

Ko se je zjutraj zaznal dan, je vršel sovražnik proti odseku od železnice Boesinghe - Staden do pokropa Holebeke silovite, globoko vrstne množice pehote. Angleške, avstralske in novozelandske divizije so korakale na napad, katerim so sledile takoj za njimi močne rezerve. Vse, kar je moderna vojna tehnika iznašla in vstvarila, je spremljevalo ta naval. Naš siloviti in krepki protisunek je ljuto borbo do najsrajnejše ljutosti povisal. Ves dan se je valil boj z nezmanjšano silo sem in tja. Sovražnik je pošiljal neprestano nove ojačbe v bitko, z brezobzirnim nastopom ljudi bi bil rad razširil svoje začetne vspehe.

Pozno zvečer je poizkušal sovražnik zopet približno en kilometer globoko vpadališče v naš obrambni odsek razširiti. Sveže, strnene pehotne množice so ob 6. uri 30 minut napadle črto našega polja udrin zahodno od Paschendale-Becelaere. Na obeh straneh ceste Ypern - Menin so ob 7. zvečer zopet napadle močne, sveže sovražne sile. Razvila se je zopet najljutjša borba, a sovražniku se ni posrečilo, da bi bil kaj dosegel. Bitka pehote je šele po 10. uri zvečer ponehala. Niti iz daleka niso dosegli Angleži svojega velikopoteznega načrta. V obrambnem odseku našega polja udrin se je zopet tudi ta sovražni napad krvavo zrušil z najtežjimi izgubami za sovražnika. Čini in junaštva naših čet se ne morejo z nobeno stvarjo primerjati. Poizkus angleških poročil, da bi zanikali svoje velikopotezne načrte, je zvestna neresnica, ki jo narekuje previdnost vsled izkušenj, ki so jih pridobili v prejšnjih bitkah na Flanderskem. Ponoči je sovražnik nadaljeval svoj uničevalni ogenj.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 5. oktobra. Veliki glavni stan:

Vojskovodje in čete 4. armade so prestali dan bitke, ki je bila nenavadno težka.

Borili so se od ranega jutra do v noč, vedno iznova so Angleži bitko iznova izzvali, ker so napadali iz pokrajine severnozahodno od Langemarcka do južno od ceste Menin - Ypern (15 kilometrov). Množice topništva so neuprestano z najsrajnejšim naporom moža in topa streljale na zemljo, na kateri so se igravali ljuti boji pehote, ki so se valili sem in tja.

Bitka se je osredotočila na Poel-Capelle, na posamezna poslopja 3 km zahodno od Passchendale, na križišča vzhodno in jugovzhodno od Zonnebeke, na kose gozdov zahodno od Becelaere in na vas Cheluveld. Čez to črto je sicer sovražnik začel prodiral, a v besnosti naših protinapadov se ni mogel držati, dasi je pošiljal do poznega večera sveže sile v ogenj. Dobiček Angležev se je torej omejeval le na 1 do 1 in pol kilometra globoki pas pri Poel-Capelle čez vzhodne izrastke pri Zonnebeke in ob cesti, ki vodi od tam čez Becelaere. To vas, kakor tudi Cheluveld, za katero se vroče bijejo, popolnoma držimo.

Soglasno se javlja, da so imele angleške divizije, le v jutranjem boju jih je nastopilo vsaj 11, zelo velike izgube.

Dobro sodelovanje vseh naših orožij je zrušilo tudi ta siloviti angleški sunek pred ciljem, ki si ga zdaj, kakor bodo trdili, niso stavili v tesnem okviru, marveč, o tem ne dvomimo, v zelo obsežnem smislu.

Junaštva nemških čet na Flanderskem ni mogoče prekositi.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Francozi so na vzhodnem bregu Moze zvečer zopet močno napadli, dvanaštvič v treh dneh, na severnem slemenu višine 344 vzhodno od Samogneux. Podnevi je pripravljalo besno obstreljevanje, ki se je pred napadom razvilo v bobneči ogenj, naskok francoskih sil, ki so ga v bojnih preizkušnji Virtemberžani skoraj povsod odbili. Tu in tam so bili potrebni protisunki. Velike sovražnikov so naši ujeli.

Na vzhodnem bojišču se niso več v obsegu bojevali.

Nemško večerno poročilo.

Berlin, 5. oktobra. Zvečer. Veliki glavni stan. Na Flanderskem so med Yserom in Lysom živahno streljali, sicer se ni nikjer nič posebnega pripetilo.

Jesenska ofenziva sporazuma.

Bern, 5. oktobra. Polkovnik Stegmann je pisal v »Bundu«: Jesenska ofenziva sporazuma se še vedno omejuje na ofenzivo Angležev, ki zdaj polagoma prevzemajo breme na svoje rame, a ga najbrž ne bodo hoteli sami nositi. Če mora Francija čuvati svoje sile, da jih uporabi za okvir ameriških armad, se Italija ne more odpovedati nadaljevanju ofenzive, ki jo že dolgo več ne more nazivati za »guerra nostra« (naša vojska). Povišani topovski boj na Banjski vis. planoti kaže, da je spravljal Cadorna svoje topove na vrhove zato, da ponovi bitko. Čim več časa potrebuje za to, tim nevarnejši mu lahko postane odmor, če ga sovražnik izrazi za svojo protiofenzivo. Množice topov, ki jih je zbral Cadorna na Doberdobski planoti, in nove baterije, ki jih zdaj razvrščuje na Banjski visoki planoti, se označujejo kot napadalna artiljerija; za obrambo bi se jih lahko poslužil le, če bi izvedli Avstrijci frontalno protiofenzivo. Položaj italijanske armade se za to prekosile le enostransko določa. Kljub uspehom, ki so si jih Italijani v enajstih soških bitkah priborili, dasi se je dosegla defenziva na tridentinskem bojišču, strateško laška armada ni zavarovana. Dokler vežejo Cadornovo glavno silo napadalne bitke na Sočo in mora čuvati tam krilo v prostoru pri Tolminu, dokler se lahko Avstrijci v Luganski dolini in pri Gardskem jezeru prosto kretajo, je varna italijanska armada le, če je sovražnik zaposlen na drugih bojiščih; političnih ozirov na upoštevanje.

Mirovni pokret.

Papežev trud za mir.

Odgovora še ni.

Rotterdam, 5. oktobra. (K. u.) »Daily Telegraph« poročila iz Rima z dne 2. oktobra, da je papež ententi v resnici ponudil svoje posredovanje in da čaka na odgovor.

Mirovno delo se bo nadaljevalo.

Amsterdam, 5. oktobra. (K. u.) Nieuwe van den Dag poročila iz Rima: Razgovorov, ki so se zadnji teden vršili v Vatikanu pod papeževim predsedstvom o položaju, ki je nastal vsled mirovne note osrednjih držav, so se udeležili kardinal državni tajnik Gaspari, monakovski nuncij Frühwirth, kardinala Scapinelli in Mery del Val in Gasparijev tajnik Tedeschi. Lahko se zagotovi, da hoče sv. stolica mirovno delo nadaljevati.

Angleži o papeževi posredovalni ponudbi.

London, 4. oktobra. Z ozirom na poročila lista »Giornale d'Italia«, da je papež ponudil svoje posredovanje za mir pišejo »Times«: Upamo, da je vest neutemeljena. Nemci morejo imeti mir že jutri, ako sprejmejo naše pogoje. S tem bi priznali, da so bili v boju, katelega so izzvali, temeljito tepeni. Miru ne morejo dobiti pod nobenim drugim pogojem. Dr. Kühlmannov in Czerninov govor označuje list kot prenerodno past, da bi zavezniki z Ameriko šli vanjo.

Czerninov mirovni govor.

Bern, 5. oktobra. (K. u.) Švicarsko časopisje označuje Czerninov govor kot svetovno zgodovinsko izjavo največje važnosti in s stališča nevtralec kot mogočen korak do sporazumnega miru. Govor pozdravljajo z izredno pristrčnostjo.

Grof Reventlov proti Czerningvemu govoru.

Berlin, 5. oktobra. V »Deutsche Tageszeitung« se grof Reventlov znova peča za govorom zunanjega ministra grofa Czernina in pravi, da gre za novo mirovno ponudbo, ki izvira tako kakor prejšnje iz moralne slabosti tistih ljudi in činiteljev, iz katerih pobude te ponudbe izvirajo. Program grofa Czernina označuje Reventlov za nejasen, poln nasprotij in nemogoč, kakor hitro se meri na dejanskih razmerah. Reventlov meni, da se roka, ki je že tolikokrat segla v prazno, zopet ponuja in nasprotniki si bodo zopet rekli: »Le pogum, osrednji velesili bosta kmalu pri kraju. Na zmago ne upajo več in politične zmage ne očejo.«

Glasovi o Czerninovem govoru.

Amsterdam, 5. oktobra. (Kor. urad.) »Handelsblad« piše o govoru grofa Czernina: Kar Avstrija sedaj predlaga, je jasno in enostavno in popolnoma v soglasju z

idealnimi načeli, ki sta jih Asquith in Wilson proglašila v svojih najboljših govorih. Če se Nemčija sedaj pravtako odkrito in lojalno izrazi, potem je dana možnost, da se napravi konec boju. — Katoliški list »Tid« piše v uvodnem članku: Nihče ni srčneje sprejel papeževih mirovni stremeljenj, nihče ga ni boljše umel kot mladi vladar Avstrije. Ta je v zunanem ministru grofu Czerninu našel sodelavca, ki je cesarjeve sposobnosti, preprostosti in odkritosti vreden. Če vsi državni poglavari in narodi tako mislijo kot grof Czernin, potem bo za novo pravičnost, sporazumnejše in ljubezen do bližnjega nastopil ugoden čas.

Lugano, 5. oktobra. Rimskim listom govor grofa Czernina nikakor ni všeč. Celotni katoliški listi najdejo v Czerninovem govoru nasprotstvo s papeževim notom, ker se grof Czernin ni dotaknil teritorialnih vprašanj, katerih važnost je papež posebno povdaril.

Amsterdam, 5. oktobra. (Kor. urad.) K govoru grofa Czernina povdarja »Westminster Gazette«: Konstelacija Evrope, katero tako jasno začrtava, je tudi naš cilj in njeno sprejetje v kaki konkretni obliki bi bil poizkusni kamen za odločilni mir. Simpatično bomo zasledovali, če bo grof Czernin porabil svoj vpliv, da se nemška zagotovila postavijo v prakso.

Nizozemci o Czerninovem govoru.

Amsterdam, 5. oktobra. »Nieuwe van den Dag« piše v uvodniku o govoru grofa Czernina. Istočasnost vesti o novem papeževem mirovnem koraku z važnim govorom grofa Czernina morda ni samo slučajna. Govor grofa Czernina smatramo za velik korak naprej na poti do miru.

Nemški glasovi o Czerninovem govoru.

Berlin, 5. oktobra. (K. u.) Tudi provincialno časopisje živahno razpravlja o govoru zunanjega ministra grofa Czernina, pri čemur stoji v središču razgovorov vprašanje razorožitve in razsodišča. Enako kot berlinsko časopisje soglašajo tudi časopisje levice in centra navdušeno z dotičnimi izjavami ministra, med tem ko je časopisje desnice in nacionalno-liberalne stranke hladno rezervirano in zavzema po večini odklonilno stališče.

Demokratičen posvet za mir.

Petrograd, 4. oktobra. (K. u.) Agentura: Na današnji seji demokratičnega posveta je naznanil predsednik, da je načelstvo, ki so ga izpolnili zastopniki važnih strank, storilo svojo dolžnost glede na izraz večine demokratične volje. Sklenili so: Neobhodno potrebna je močna revolucionarna oblast, ki bo zasledovala program moskovskega posveta z 27. avgusta, namreč aktivno politiko, ki hoče doseči splošni mir. Dokler se zbere konstituenta, izvoli demokratičen posvet stalen organ, kateremu bo odgovorna začasna vlada. Če meščanski sloji zopet vstopijo v vlado, je neobhodno potrebno, da bodo v reprezentivnem organu tudi meščanski odposlanci, ki morajo biti seveda v manjšini. Vlada bo tem organom odgovorna. Na predlog predsednika so razpravo opustili in sprejeli predlog z 829 proti 106 glasovom.

Petrograd, 4. oktobra. (K. u.) Agentura: Predparlament se bo pečal po potrebi tudi z zunanjimi zadevami. V njem bo 231 članov, med njimi 110 zastopnikov mestnih zemstev. Vlada mu bo morala redno poročati o položaju dežele.

Kanclerjev govor zopet odgojen.

Berlin, 5. oktobra. Kanclerjev govor, ki je bil napovedan za jutrišnje sejo, so zopet odgodili, ker bo kanclerjev namestnik dr. Helfferich odgovarjal na socialno-demokratično interpelacijo o vsenemški propagandi v armadi. Kancler bo govoril v odseku o zunanjih stvareh najbrže šele v torek.

Viktor Emanuel v Belgiji.

Rim, 3. oktobra. (K. u.) Kralj Viktor Emanuel je brzojavil belgijskemu kralju, da belgijska bojna črta trajno opominja in vzpodbuja vse, ki se vojskujejo za varnost in pravice proti kršitvam pravice in proti zatiranju narodov. Belgija se mora popolnoma ponoviti. Belgijski kralj je odgovoril, da se bo belgijska armada borila do skrajnosti za neodvisnost in ponovitev domovine po slavnih zgledih hrabre italijanske armade.

Wilson proti gospodarski vojski.

Berlin, 4. oktobra. »Tageblatt« javlja iz Basela: »Morningpost« poročila iz Washingtona: Wilson je poslal sporazumu noto ki zahteva, naj se prekliče sklepe, po katerem naj bi se po končani vojski nadaljevala proti osrednjim velesilam gospodarska vojska.

Hindenburg proti miru.

Berlin, 5. oktobra. Pokrovitelju okrožne zveze bivših pojevnikov tajnemu svetniku baronu Heydtu je Hindenburg na častitko k 70letnici poslal odgovor, ki se glasi: »Veselim se, da skirbe stari vojaki za red za fronto, da lahko mi obračamo

svoje poglede brez skrbi le na sovražnika. Stisnimo sile! Nobene besede več o miru, dokler ne bo krvavo delo končano in zmaga naša. To mora biti geslo nemškega naroda.

Italijanska vlada za nadaljevanje vojske.

Curij, 4. oktobra. Iz Rima: Vlada naroča izjave za nadaljevanje vojske potom oficijelnih govorov in po priredbah družtev, ki so za vojsko.

Jugoslovanski klub proti začasnemu proračunu.

Dunaj, 5. oktobra. (K. u.) »Parlamentarna korespondenca« poroča: »Jugoslovanski klub« je sklenil, da glasuje proti začasnemu proračunu in da nastopi tudi v vseh drugih zadevah opozicijsko. Ministrski predsednik dr. vitez pl. Seidler je povabil 9. oktobra na razgovor poslanca dr. Korošca in dr. Laginjo.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 5. oktobra. Ministrski predsednik se pogaja s strankami. Včeraj je sprejel Ukrajince in se posvetoval z njimi o razmerah v vzhodni Galiciji. Danes popoldne so bili zopet zastopniki Poljakov pri njem. Poljaki vstrajajo na svojih zahtevah pod naslovom: »Vpostavitve političnih in gospodarskih razmer v Galiciji v predvojno stanje.« Prihodnji teden se bodo posvetovanja nadaljevala.

Finančni odsek.

Dunaj, 5. oktobra. Finančni odsek je imel danes predpoldne sejo, katere se je udeležil tudi finančni minister baron Wimmer. Poslanec Kuranda je pododsek, ki naj priredi v družbi s pododsek, ki naj priredi v družbi s strokovnjaki in učenjaki posebno enako glede vprašanja oddaje premoženja. Več govornikov se izjavi za Kurandov predlog s pogojem, da se uvedba oddaje premoženja ne zavleče. Finančni minister pozdravlja predlog in pravi, da bi prišla oddaja premoženja šele po vojski v poštev. Predlog poslanca Kuranda se sprejme soglasno.

Justični odsek.

Dunaj, 5. oktobra. Justični odsek je razpravljaval danes o načrtu zakona glede vzgoje mladine. Justični minister baron pl. Schauer je naglašal nujnost te predloge, ker je naš prisilno-vzgojni zakon popolnoma nazadnjaški. Skrbstvo za mladinsko vzgojo se mora izvesti s sodelovanjem države in dežele. Nemudoma naj se sestavi iz obeh posebna komisija, h kateri naj se pritegne kot nepristranski kak sodnik. Kar se je dosedaj napravilo za skrbstvo mladine, je večinoma delo požrtvovalnih sodnikov. Stroške prevzame večinoma država in ne bodo dežele obremenjene. Zanemarjenost mladine se strašno širi in kliče po dejanju. To naj parlament reši.

Mandati pomiloščenih poslancev.

Praga, 5. oktobra. Praški mestni svet je sklenil v današnji seji sledečo resolucijo: Vpoštevajoč sedanji resni čas je potrebno, da so interesi češkega naroda, posebno glavnega mesta Prage, v parlamentu v polni meri zastopani. Število zastopnikov našega mesta mora biti popolno. Zato naj pospeši zbornica rešitev vprašanja mandata poslanca Prage dr. Karla Kramača. »Česki svaz« se pozivlja, da zastavi v tej zadevi ves svoj vpliv.

Wagna v begunskem odseku.

Dunaj, 5. oktobra. V današnji seji begunskega odseka se je dotaknil poslanec Bugatto zadnjih dogodkov v begunskem taboru v Wagni. Izjavil je, da je vsa oblast v rokah podrejenih uradnikov, ki delajo, kar hočejo, in se ne ravna po predpisih predstojnikov. Zato smatra za dogodke v Wagni notranjega ministra osebno odgovornega. Poslanec Pittoni je razpravljaval zelo razburjen o dogodkih v Wagni in je ostro napadel upravo. Poslanec Bugatto je predlagal, naj se sestavi komisija iz štirih članov, ki se odpošlje v Wagno, da preišče slučaj.

Notranji minister grof Toggenburg je izjavil, da je izvedel o obžalovanju vrednih dogodkih v Wagni šele potom časopisja. Poskušal je dobiti avtentično pojasnilo o dogodkih, toda tri ure čaka že na telefonično zvezo z Gradcem. Zato nima o slučaju nobenih sigurnih podatkov. Odsek naj bo prepričan, da vlada take dogodke vsak čas obžaluje in da bo z največjo strogostjo postopala proti uradniku, katerega bi zadela tozadevna krivda.

Govorijo še posamezni govorniki. Izvolijo se od dr. Bugatta predlagani štirje člani.

Preureditev Avstrije.

Načrt za bodočo novo Avstrijo objavlja dr. Fr. Vahal v čeških listih. Nova zvezna Avstrija naj obstoji iz sledečih držav: 1. Češka (Češka, Moravska, Slezija); 2. notranje avstrijska (Gornja, Dolenja Avstrija, Solnograško, Tirolsko, nemški del Štajerske in Koroške); 3. ilirska (Kranjsko, Goriško, Istra, Dalmacija, slovenski del Koroške in Štajerske); 4. malopoljska (avstrijske poljske pokrajine); 5. rusinska (vzhodna Galicija, Bukovina); 6. svobodno državno mesto Dunaj; 7. svobodna luka Trst. Skupni činitelji so: cesar, avstrijska vlada, državni kontrolor, senat, državno sodišče. Na čelu posamezne države stoji predsednik kot zastopnik cesarja. Avstrijska vlada sestoji iz zastopnikov posameznih držav, državni kancelar, ministri za deželno brambo, finance, trgovino in promet. Senat šteje 300 poslancev posameznih držav, ki imajo zopet svoje parlamente. Dualizem ostane. — Ta načrt je v nasprotju s češko in jugoslovansko deklaracijo. Češki listi pa vendar pozdravljajo ta načrt, ker daje povod za posvetovanje o tej važni zadevi.

Razmerje posameznih skupin v državnem zboru

Je sledeče: Zbornica šteje danes 475 poslancev, 41 mandatov je nezasedenih. Slovenske stranke imajo 236 zastopnikov, nemške pa 215; ostali poslanci so Italijani in Romuni. Najštevilnejša slovanska skupina v parlamentu je Česky Svaz, ki šteje (vštevši ukrajinskega hospitanta Čajkovskega) 95 članov, Poljski klub ima 79 članov, 4 poljski poslanci (skupina Stapinski) so izven kluba, v Jugoslovanskem klubu je združenih sedaj 32 poslancev (eden, dr. Trešič, je izstopil), 4 mandati so nezasedeni; Ukrajinska zveza šteje 29 članov. Najštevilnejši nemški klub je Nationalverband s 96 poslanci, krščansko-socialna zveza šteje 67 članov, nemški socialnodemokratski klub 40 ter 2 italijanska hospitanta (Oliva in Pittoni), združenje dunajskih svobodnomiselnih poslancev 7, vseeno so 3. Italijanov je 14, Romunov 5. Trdno se more zanašati Seidler le na nemški Nationalverband (96), na krščanske socialce (67), na italijansko skupino Faidutti-Bugatto (2—3) ter v silo na nemške socialne demokrate (40). Njegova zanesljiva številka je 165 (96+67+2). Vse drugo je negotovo in odvisno od srečnih slučajev.

Poljaki.

Posveti vlade s Poljskim kolom.

Dunaj, 5. oktobra. (K. u.) Predsednik Poljskega kola je danes na 2 in pol urnem posvetu z min. predsednikom, tudi gališki minister je bil navzoč, stavljal razgovor tudi znane zahteve Galicije, naj se uvedejo redne pravne razmere in glede na gospodarska vprašanja. Pogajanj danes niso mogli zaključiti; nadaljevali jih bodo 10. oktobra.

Gališki Poljaki za veliko svobodno združeno Poljsko.

Pretekli teden se je vršil v Krakovu velik shod poljskih industrijcev. Sprejela se je resolucija, ki pravi, da edino združenje Galicije s celim porečjem Visle in z vsemi poljskimi pokrajinami tvori predpogoj trajnega razvoja poljske industrije. Istotako se je vršil v Lvovu, v navzočnosti rektorja vseučilišča dr. Weisa in nadškofov Teodorovicza in Bilczenskega shod poljske šolske matice, ki se je izrekel za svobodno, neodvisno Poljsko.

Poljaki in Rusija.

Petrograjski voditelj Poljakov Lednicki je imel v Stockholmu pogovor s članom poljskega državnega sveta v Varšavi, grofom Rastworovskim. Rekel je, da se more odkritosrčnosti Kerenskijeve vlade glede proglastitve poljske neodvisnosti vsakakor zaupati. Ločitev Poljske bi bila za Rusijo le olajšava. Komisija za likvidacijo poljsko-ruskega razmerja zelo pridno dela ter je začasna vlada nedavno na njen predlog razveljavila zakon o poljski občinski samoupravi, ki je izločeval holmsko gubernijo.

Nemški državni zbor.

Berlin, 5. oktobra. (K. u.) Državni zbor je razpravljaval o začasnem proračunu, ki ga je bil dopoldne odobril glavni odsek. Ustanovi se mesto namestnika državnega kancelerja, dalje ustanove tudi državni gospodarski urad.

Kanceler dr. Michaelis je utemeljeval naknadni kredit. Rekel je, da se ne namerava ustanoviti vmesno mesto med državnim kancelerjem in državnimi tajniki. Kancelerjev namestnik dobi le taka splošna pooblastila, ki jih državni tajniki nimajo. Med vojsko posebno se je pokazalo, da so se kompetence zaradi vojnih gospodarskih razmer zelo premenile; ustanoviti se mora zato enotno vodstvo, da

se čuvajo vodilne smeri. Te naloge se bodo še silovito pomnožile z mirovnimi pogajanjimi in s prehodnim gospodarstvom. V velikem okviru ki ga mora zarisati kanceler predvsem z državnimi tajniki zunanega urada, se mora rešiti tudi velika skupina gospodarskih nalog, ki tičejo priprav za mirovna pogajanja in za prehodno gospodarstvo.

Komisije (v našem drž. zboru odseki. Op. ur.) morajo rešiti te naloge pod smotrenim vodstvom. Zgolj praktične naloge, ki jih nalaga velika doba, zahtevajo, da se dovolijo sredstva namestniku kancelerja. Delo se kupiči, tisti, ki se bo pričel najbolj pripravljen pogajati, bo na boljšem od drugih. Tudi za to velja geslo, da pomeni vse, če si pripravljen.

Začasni kredit dovoljen.

Po daljši razpravi, v kateri je šlo v prvi vrsti državno pravna vprašanja, se je naknadni kredit odobril, kakor ga je predlagala komisija.

Konservativci in Vsenemci nezadovoljni z govorom grofa Czernina.

Govori se, da nameravajo vsenemska skupina in konservativci interpellirati zaradi članka, ki ga je objavila »Nordd. Allg. Ztg.« (glasilo kancelerja, op. ur.) glede na govor grofa Czernina.

Iz Rusije.

Demokratičen posvet proti Kerenskemu.

Demokratičen posvet je s pretežno večino odklonil predlog Kerenskega, naj se končoveljavno določi državna oblika Rusije, še preden bo zborovala konstituanta.

Kerenski grozil, da odstopi.

Petrograd, 5. oktobra. (K. u.) Reuter: Kerenski je prišel sinoči na demokratični posvet. Opozarjal je v svojem govoru na nevarnost ki groze v notranji in v zunanji politiki, če se ustanovi čisto socialistično ministrstvo. Le koalicijska vlada more deželo rešiti. Če se drugače sklene, se bo sicer podvrgel, a zahteval, da odstopi.

Volitve na Finskem.

Helsingfors, 4. oktobra. (K. u.) Agentura: Pri volitvah v finski deželni zbor je volilo 30.705 volivcev za blok združenih meščanskih strank, 30.106 za socialne demokrate, 6304 za švedsko stranko, 2621 za kmetško stranko in 1591 za krščansko delavsko stranko.

Veliki požari v Baku.

Baku, 4. oktobra. Vsled električnega stika je pričela goriti nafta. Gori več milijonov pudov nafta.

Nemiri v Turkestanu.

Petrograd, 4. oktobra. (K. u.) Odočne odredbe Kerenskega, posebno, ker je odposlal kazensko ekspedicijo in ker so ostali mohamedanci zvesti, so hitro napravile v osrednji Rusiji mir. V Turkestanu in v Taškentu je položaj skoro popolnoma normalen.

Dnevne novice.

+ Cesar je sprejel 5. t. m. hrvatskega bana dr. pl. Mihaloviča v posebni avdijenci.

+ Železni križec na traku hrabrostne svetlinje dobe na cesarjevo povelje vsi gazi in vojniki letnikov 1865 in 1866, ki se niso podali na dopust in ki služijo prostovoljno dalje.

— Smrt za domovino. Padel je za domovino zadet od sovražne granate na hribu Sv. Gabrijela dne 7. septembra narednik Vladimir Ravnikar gorskega strelskega polka, doma iz Vel. Loke pri Novem mestu. — Na hribu Sv. Gabrijela je padel častniški namestnik Drago Podlogar. — Padel je na soški fronti tehnik Rudolf Lončar.

Odlikovanja. Cesar je mestnemu zdravniku na Proseku, dr. Ivanu Bechtingerju, in občinskima zdravnikoma dr. Petru Deluca v Miljah in dr. Vaclavu Svoboda v Nabrežini podelil vojni križec za civilne zasluge II. razreda, nadalje občinskima zdravnikoma dr. Tomažu Bileku v Matuljah in dr. Dominiku Zarovihu v Merezini vojni križec za civilne zasluge III. razreda.

Slovesna poroka se je vršila v domači kapelici graščine Klevevž (Klingenfels). Poročila se je splošno spoštovana gospica Ela Ulm iz vleugledne rodbine Ulm-Jombart, s konjiškimi stotnikom, gospodom Ulysses Simunich.

+ Visoko odlikovanje. Topničarski polkovnik in poveljnik neke topniške brigade na italijanskem bojišču Walzel je bil odlikovan z vitezkim križem Leopoldovega reda z vojno dekoracijo in z meči. Tega visokega odlikovanja našega ljubljene brigade slovenski topničarji, njegovi vojščaki, iz srca veselimo in mu čestitamo. Saj vemo, da če je bil on odlikovan s tem visokim redom, zadene tudi nas čast. Ljubljeni brigadir si je to odlikovanje prislužil v zadnjem času o priliki laške ofenzive, ko smo topničarji pod vodstvom brigadirja Walzela neustrašeno odbili laški naval.

Naši invalidi pozdravljajo: Prejeli smo: Slavno uredništvo! Blagovolite sprejeti v vašem cenj. listu nebrojne pozdrave, katere pošiljamo spodaj podpisani nedavno iz Rusije došli invalidi. Ne moremo popisati, kakšna čustva so nas navdala, ko smo prestopili mejo naše širše domovine, ljubne Avstrije. Z velikim veseljem smo segli po slovenskih časopisih tukaj na Dunaju. Opazili smo na prvi pogled, da so se združile vse slovenske stranke ter se skupno borijo za naša prava, za Jugoslavijo. Možati nastop slovenskih strank mora vsak pošten Slovenec z največjim veseljem pozdraviti. Dal Bog, da bi se pravice želje Jugoslovanov uresničile, da ne bi bili več tuji na domači zemlji. Velike žrtve smo doprinesli Slovenci v sedanjih vojni na oltar domovine, zato imamo pravico zahtevati nekaj za svoj narod. V sedanjih vojni smo imeli priliko priti z različnimi narodi v dotiko, opazili smo, da Slovenci nismo najzadnji, kar se tiče izobrazbe in politične zelositi. Zategavoljo upamo na končno zmago ter na večjo bodočnost! F. Brundula, drag. p. 5, A. Gorjanec, F. Gomilšek, I. Kovačič, I. Jereb, A. Korenjak, J. Šarka, vsi: Ver. Res. Spital 9, Grosse Mohrengasse 9, Dunaj II.

— Odlikovanja v šolski službi. V priznanju dolgoletnega, zelo uspešnega delovanja je bil podeljen nadučiteljem Simonu Cvahte v Mali Nedelji, Francetu Loper v Braslovčah, Ant. Gnuš v Dolu in Ernestu Slanc v Petrovčah naslov ravnatelja.

Iz ruskega ujetništva se oglašča Vilko Simončič iz Rateč pri Zid. mostu. V ujetništvo je prišel po hudem boju 28. julija 1916. Ker kljub mnogoštevilnim dopisom ne dobi odgovora od doma, pošilja tem potom najlepše pozdrave staršem in znancem. Blizu njega je še 30 Kranjcev, ki vsi pošiljajo pozdrave. Naslov: Voj. plen. Vilko Simončič, ime nje Pokarjeva, gorod Gžatsk, gubern. Smolensk, Rusija.

Iz seznama izgub št. 611. Praporščak Umek Ivan, 87. pp., 9. s., Globoko, 1897, padel (17. 6. 1917); Bičec Simon, 26. strel. p., Ptuj, 1874, padel (10. 6. leta 1917); inf. Bračun Karel, 87. pp., 4. s., Vetrnik, 1898, padel (20. 5. 1917); lovec Brenk Mihael, 7. lov. bat., 4. s., Št. Vid, 1883, padel (1. — 30. 6. 1917); lovec Cigler Ivan, 7. lov. bat., 3. s., Moravčee, 1883, padel (1. — 30. 6. 1917); lovec Hudorovič Pavel, 7. lov. bat., 4. s., Motnik, 1896, padel (1. do 30. 6. 1917); inf. Jošt Avgust, 87. pp., 16. s., Celje, 1895, mrtev; inf. Kladnik Ignacij, 87. pp., 12. s., Dobje, 1897, padel (10. 6. 1917); poddes. Kos Franc, 26. strel. p., Predoslje, 1897, padel (1. do 15. 6. 1917); des. Kunšek Alojzij, 26. strel. p., Zabukovje, 1888, padel (10. 6. 1917); podlovec Mihelčič Ivan, 7. lov. bat., Moravčee, 1895, padel (1. do 30. 6. 1917); strelec Novak Franc, 26. strel. p., Šmarje, Štaj., 1872, padel (10. 6. 1917); strelec Pilko Josip, 26. strel. p., Ponikve, 1898, padel (2. 7. 1917); strelec Šmid Alojzij, 2. gor. strel. p., Kranj, padel; des. Zabota Marko, 87. pp., Ljutomer, 1892, ujet; lovec Žibert Ivan, 7. lov. bat., 1. s., Dob, 1874, padel (1. do 30. 6. 1917).

— Smrt vsled gob. Na Podlipi pri Ajdovcu so otroci na paši pekli gobe in jih jedli; trdili so, da jurčke. Ponoči so zboleli in v dveh so imeli pri Lukeževih dva mrliča, pri Korenovih dva. Zdravniška pomoč je bila brezuspešna. Pokopani so bili ob enem vsi štirje šolarji, trije dečki, ena deklica.

— Razpis učiteljskih služb. V šolskem okraju Ljubljanska okolica se razpisujeta naslednji učni mesti z zakonitim prejemki in z omejitvijo na ženske učne moči v stalno nameščenje: 1. eno učno mesto na dvo-rzredni ljudski šoli v Šmartnem pod Šmar-no goro in 2. eno učno mesto na šestrazredni ljudski šoli na Viču. Pravilno opremljene prošnje za eno izmed teh učnih mest je za vsako učno mesto posebej predpisanim službenim potom semkaj vlagati do 5. novembra 1917. V krajški javni ljudskošolski službi še ne stalno nameščene prosilke morajo z državnizdravniškim izpričevalom dokazati, da so fizično popolnoma sposobne za šolsko službo. — C. kr.

okrajni šolski svet v Ljubljani, dne 24. septembra 1917.

Pet sinov je padlo v vojni Katarini Pöllinger v Celovcu; šesti sin je bil v 11. soški bitki ranjen in je pri materi na dopustu.

Tatinski hlapec. Posestniku Šviglju v Brestju je domači hlapec iz škrinjje izmaknil 450 K. Iz tega denarja si je nakupil nov telovnik, žepno uro z verižico in staro kolo. V njegovi posesti se je našlo še 124 K. Nezvestega hlapca so zaprili.

Otok se je opeknel. Štiriletna Režika Ogrin, posestnikova hči v Pristavi je gledala svojo mater, ko je pod kotlom kurila za prešičjo krmo. V materini navzočnosti se je deklica približala preveč ognju, vsled česar se ji je vnel predpasnik, trok je tekel iz hiše za hlev. Vsled gorečega predpasnika se je deklica opekla po trebuhu in po levi nogi. Poškodba je smrtonosna.

— Na celjskem vojaškem pokopališču so bile te dni pokopane sledeče vojaške osebe: Miha Volčič, Jakob Kač, Alojzij Kavka in Vaclav Pajkert.

Razna poročila.

17.000 ton potopljenih.

Berlin, 6. oktobra. Uradno: Naši podmornski čolniki so na zaprtem morju pri Angliji potopili zopet 17.000 ton.

Italijansko zbornica sklicana.

Lugano, 4. oktobra. Rimska zbornica je sklicana za dan 16. oktobra.

13.000 milijonov kron ameriškega vojnega davka.

Washington, 2. oktobra. (K. u.) Re-rezentantska zbornica je brez glasovanja sprejela postavbo o vojnem davku v višini 2575 milijonov dolarjev.

Ljubljanske novice.

Ij Pozivi Mestna občina rabi od 7. t. m. več prenočišč. Ker je zagotavljanje sob najnuj in neobhodno potrebno, se someščani naprošajo, da še teku današnjega in jutrajšnjega dneva (nedelja) naznanijo pri mestnem magistratu prazne sobe, ako bi med tem ne prišel v tej zadevi magistratni sluga na stanovanje. Sobe se lahko tudi kot spalnice za silo pripravijo. Kjer je količnik možno jedno ali več oseb vzeti pod streho, se prosí na vsak način — brez nadaljnjih izgovorov — to tudi storiti, ker bi bil sicer mestni magistrat prisiljen uporabljati po zakonu dopuščena prisilna sredstva. Mestna občina je pripravljena, da ni treba še posebej apelirati na državljsko dolžnost, katere mora biti v teh težkih časih prešinjten vsak. Sobe se naznanjajo v mestnem nastanitvenem uradu — Mestni trg 27/III. Uradne ure: od 8. do 12. in od 3. do 6. popoldne. — Mestni magistrat ljubljanski.

Ij Promoviral je danes na graški univerzi sin g. tukajšnjega g. nadsvetnika dr. Traunerja g. Leon Trauner za doktorja vsega zdravilstva. Mlademu 24 let staremu g. doktorju čestitammo!

Ij Izrabljevanje mestne ubožne akcije. Tudi v Ljubljani se dobe brezvestni ljudje, ki imajo dovolj dohodkov, ki pa vendar ubogim izpred ust utrjavajo s tem, da so uradu mestne aprovizacije dali napačne podatke in tako prišli v mestno ubožno akcijo. Tak kričoč slučaj je bil odkrit te dni. Od mestne ubožne akcije je dobival živila, ki so namenjena najubožnejšim, eden najbogatejših trgovcev, kar jih je zadnja leta dobila Ljubljana. Ni ga bilo sram grižljaje, katere bi lahko bogato plačal, snesti revežem. Kako bo bogatin povrnil revežem škodo — svoje grobije itak nikdar poravnati ne more?! Mislimo, da je najmanj, kar more mestna aprovizacija od takega »gospoda« pričakovati, da takoj plača v korist mestni ubožni akciji najmanj 10.000 K. Prihodnji petek se bo odsek mestne aprovizacije zopet bavil s to zadevo. Čujevmo, da je v mestni ubožni akciji še nekaj izrabljevalcev, ki imajo dovolj podpor in dohodkov in vendar na podlagi napačnih podatkov odjedajo revežem. Do prihodnje seje aprovizacijskega odseka bo sestavljen za člane aprovizacijskega odseka natančen zapisnik oseb, ki so v ubožni akciji. Vsak, ki je dal mestni aprovizaciji napačne podatke in je tako osleparil mestne reveže, bo sodniško kaznovan. Zapisnik onih, ki so v ubožni akciji, bo na razpolago občinstvu v našem uredništvu, kjer ga bo lahko vsakdo pregledal in nam izročil svoje pritožbe. Izrabljevalci zaslužijo, da se proti njim brezobzirno nastopi!

Ij Razlika med Ljubljano in Gradcem tudi pri petroleju. Petroleja je mestna aprovizacija zadnji čas dobila samo 36 sodov, zato ga je mogla razdeliti le obrtnikom, rodbinam in zavodom, a še tem v

jako pičem številu, samci in samice so pa morali ostati brez petroleja. V Gradcu pa dobe zasebne stranke na teden pol litra, obrtniki pa 1 liter na teden. Prosimo deželno vlado, da odločno nastopa v prid Ljubljane in odpravi to razliko med Ljubljano in Gradcem.

— **Pohvalno priznanje.** Topničarski nadporočnik dr. Viktor Schiffer, rodom ljubljčan, že večkrat odlikovan, je dobil povodom laške ofenzive pohvalno priznanje višjega topniškega poveljstva za njegovo požrtvovalno delovanje, ki je pripomoglo, da so se vsi laški strašni sunki uničili.

Ij Zeschkovo tovarno na Fužinah ni kupil g. Anton Jagodič, ampak tukajšnji veletržec g. Drogenik.

Ij Razkaznice o istovetnosti za begunce, ki stanujejo v Ljubljani. Vsi begunci, ki so prosili za begunsko podporo že pred 1. oktobrom t. l. in še sedaj nimajo izkaznice o istovetnosti, se pozivljajo, da se zgledajo v sredo, dne 10. oktobra, pri mestnem magistratu (soba št. 5, nasproti mestne posvetovalnice), sicer se jim begunska podpora za mesec oktober ne bo več izplačevala. — Oni, ki so bili povodom izdaje razkaznic v prešnjem tednu ustmeno objavljani za 8. oktober, naj se pa zgledajo ta dan.

Ij V seji mestnega aprovizacijskega odseka dne 5. oktobra 1917 se je razpravljalo o rekviziciji zelja, repe in korenja v ljubljanski okolici in potrebno ukrenilo, da bo Ljubljani ohranjenega vsaj nekaj tega blaga. Odsek je sklepal tudi o visokih cenah po gostilnah, nadalje o nekaterih internih aprovizacijskih zadevah in končno o dobavi petroleja.

Ij Gostilničarjem. Mestna aprovizacija ljubljanska namerava ustanoviti meščansko vojno kuhinjo. Vodstvo kuhinje bo oddala aprovizacija gostilničarju, ki razpolaga z večjimi prostori za goste in vpeljane kuhinje. Kuhinjo vodi gostilničar v lastni režiji in pod kontrolo aprovizacije. Kuha se enotna hrana po določenih cenah za porcijo. V kuhinji je pijača izključena. Gostilničarja, kateremu bo poverjeno vodstvo nove kuhinje, bo v zmyslu ministerialnih odlokov mestna aprovizacija pri odaji živil prav posebno upoštevala in podporala. Kdor izmed gostilničarjev bi hotel prevzeti vodstvo te nove kuhinje, naj pošlje ponudbo na mestni aprovizacijski urad na Poljanski cesti št. 13, I. nadstropje, in sicer najkasneje do 10. oktobra 1917.

Ij Oddaja semenskega žita za mesto Ljubljana se vrši prihodnji teden. Dotični, ki so se svoječasno že prijavili na magistratu, naj se javijo v dopoldanskih urah v pisarni Žitnega zavoda, Dunajska cesta št. 31, nakar prejmejo seme istotako v dopoldanskih urah v skladišču na Emonske cesti št. 2. — Prebivalci okolice Ljubljane prejmejo žito pri svojih komisijonarjih. — Občini Moste in Ježica ga prejmejo v ponedeljek, t. j. dne 8. t. m. dopoldne v skladišču Marije Terezije cesta št. 3, občini Podgorica in M. D. v Polju v torek dopoldne istotak, občini Dobrunje in Rudnik pa v ponedeljek in torek dopoldne v skladišču pred škofijo št. 20. — Zavod za promet z žitom.

Ij Na jutrišnji koncert slavne komorne pevke gospe Gertrude Foerstel in izborne klavirske virtuosinje Lissy Hammerl vnovič opozarjamo. Mojstersko petje pevke bo gotovo občinstvo navdušilo. Hvaležne operne arije in krasne moderne pesmi takih mojstrov, kot so Strauß, Mahler, Wolf, Brahms in Lajovic v izvajanju take umetnice, kakršna je gospa Foerstel, bodo za poslušalce nekaj posebnega in velik umetniški užitek. Posebno zanimanje in navdušeno priznanje pa bodo gotovo vzbudile pesmi našega modernega mojstra, skladatelja g. Antona Lajovica! Njegove pesmi: »Pesem o tkalcu«, »Kaj bi le gledal!«, »Bučni vetri v polju« in še mnogo drugih so res nekaj posebnega, dovršenega, modernega v najboljšem pomenu besede. Visoke ideje, globoki čut, duhovita, moderno zrela oblika in originalnost v karakteristiki so znaki Lajovičevih skladb in nekaj dovršenega, da bi moral biti tudi v s k velik narod na takega skladatelja ponosen! — Virtuozinja Hammerl si je izbrala krasne točke Beethovne variacije in skrajno efektivno osmo ogrsko rapsodijo Lisztovo. — Predprodaja vstopnic v Prešernovi ulici.

Ij Izvanredni občni zbor pogrebne družbe »Marijine bratovščine«. Ker nekaterje točke društvenih pravil ne odgovarjajo sedanjemu času in razmeram, sklenil je društveni odbor sklicati izvanredni občni zbor na nedeljo dne 14. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v mali dvorani »Mestnega doma« z dnevnim redom: »Prememba nekaterih točk društvenih pravil«. V to svrhu se prosí vse moške društvene člane k obilni udeležbi.

Ij Sadje na rmene izkaznice C. Stranke z rmenimi izkaznicami C, ki v ponedeljek, dne 2. t. m., niso prejeli sadja, ga dobe v ponedeljek, 8. t. m., od pol dveh do pol treh popoldne v šoli na Ledini v Komenskega ulici.

Ij Prodaja moke za stranke. Za stranke se bode prodajala moka od ponedeljka 7. oktobra do vštetelega petka 12. oktobra. Na vsako izkaznico se dobi 1 kg moke in sicer: v I. do VI. okraju moka št. 0 kg po 1 K 18 vin. in v VII. do X. okraju moka št. 1 kg po 98 vin. — Ostanek moke je naznaniti zanesljivo v soboto 13. oktobra.

Ij Sadje na rmene izkaznice C. Mestna aprovizacija bo oddajala dne 8. t. m. v šoli na Ledini sadje na rmene izkaznice s črko C št. 1601 do 2200. Določeni je ta-le red: Od pol treh do treh št. 1601 do 1700, od treh do pol štirih št. 1700 do 1800, od pol štirih do štirih št. 1800 do 1900, od štirih po pol petih št. 1900 do 2000, od pol petih do petih št. 2000 do 2100, od petih do pol šestih št. 2100 do 2200. Vsaka oseba dobi 1 kilogram, kilogram stane 40 vin.

Ij Morilca Franca Kikelj so včeraj iz deželne bolnišnice v spremstvu straže prepeljali v justično poslopje, ker je že toliko okreval.

— **Mrliški avtomobil v Pragi.** Od dne 1. oktobra vozi v Pragi prvi mrliški avtomobil, ki je obenem tudi prvi mrliški avtomobil v Avstriji. Avtomobil služi za prevažanje trupel v Pragi in za prevoz trupel iz kopališč v Prago. Ima 30 konjskih sil in je stal 22.500 K.

Ij Umrla je soproga krojaškega mojstra g. Cassermannna.

Ij Našel se je ženski predpasnik, kdor ga je izgubil, naj se oglasi pri kuharici g. majorja Kramaršiča, Kuhnova ulica št. 21.

Izgubila se je denarnica z večjo svoto denarja od južnega kolodvora do Poljanskega nasipa. Pošten najditelj naj prinese proti primerni nagradi Poljanski nasip 22, Škerjanc.

Primorske novice.

Na gori Sv. Gabriela.

Koncem septembra 1917.

Cele tedne že divja strašni boj za goro Sv. Gabriela. Iz sto in sto topov siplje Lah nanj ogenj in železo od vseh strani; neshitni minometalci mečejo stot težke bombe na hrabre branilce ter razširjajo smrt in grozo, vsak dan prihajajo letalci in mečejo zažigalne granate. Najboljše italijanske brigade gonijo tu v smrt, da nam iztrgajo to važno točko, toda zastoj. Če se Italijanom tu in tam posreči, da pridejo na vrh, se jim vržejo nasproti nad vsako hvalo vzvišeni branilci z ročnimi granatami in bodali, ki vsiljenec ali pobijejo ali ujamejo.

Posebno težak je bil boj dne 28. avgusta, ko so bili Italijani višino dejansko zasedli in jo držali s strašnim zapornim ognjem. Podnevi od vseh strani viden in besno obstreljevan jo je naskočil bataljon IV./20 iz Novega Sandeca skupaj z oddelki 34. in 87. pešpolka, ves zavrt v ogenj in dim, ter vrh sovražniku zopet iztrgal.

Županstvo Čepovan se nahaja sedaj v Domžalah, Kranjsko. Vsi begunci iz te občine naj se zgledajo županstvu. — Župan Podgornik.

Begunci občine Trnovo pri Gorici se pozivljajo, da naznanijo podpisane mu t a k o j svoj sedanji naslov (bivališče) ter naj navedejo tudi hišno številko v domači občini (Trnovo - Lokve-Voglarji - Nemci). Istočasno naj pošljejo natančen popis (inventar) premičnin, katere so pustili na svojem domu. Prepis tega naj vsak obdrži za svojo rabo. Popis mora biti podpisan tudi od dveh drugih prič. — Črnuče, pošta Ježica pri Ljubljani, Franc Leban, občinski tajnik.

Begunci iz občine Bate se pozivljajo, naj takoj naznanijo svoj naslov (sedanje bivališče) podpisanemu. Takoj za tem naj sestavi vsak gospodar ali gospodinja zapisnik (inventar) vseh premičnin, ki jih je pustil ob času bega na svojem domu. Izvirnik naj vsak obdrži za lastno rabo, natančen prepis, podpisan od gospodarja oziroma gospodinje ter dveh prič, naj se takoj pošlje na naslov: Winkler Alfred, občinski tajnik, Zbuna 3, pošta Št. Vid pri Zatični, Dolenjsko.

Umrl je pri Sv. Ivanu g. Andreju Ličenu sinček Boris.

— **Iz italijanskega ujetništva** pošilja iskrene pozdrave domačim in vsem Dornberžanom četov, Fran Skomina. Ujet je bil 16. maja letos. Njegov naslov: Zgsp. Franc Skomina Nr. 11.894, Riparto Prigionieri, Bastia p. Walfabrica, prov. Perugia, Italia.

— **Dvanajstletni begunec ustreljen.** Graški listi poročajo, da se je med mladino v begunskem taboru v Wagni zadnji čas pojavila upornost nasproti predpisom. Žandarmerija je vsled tega hotela prijeti glavnega krivca, ženske in mladina pa so baje hoteli to preprečiti. Žandar je vsled tega rabil orožje. Nek 12letni deček je bil ustreljen. Poročilo dostavlja: Pod vlišom krvavega dogodka je nastal mir...

Iz Rusije došli invalidi: Ivan Kovačič, doma iz Sv. Lucije št. 22, Pri-

morsko, išče svoje starše oziroma sorodnike. Kdor bi vedel zanje, naj sporoči njihov naslov Ivanu Kovačiču, Vereins Reserve Spital 9, Grosse Mohren-gasse št. 9, Dunaj II.

Iz ruskega ujetništva pošilja pozdrave svoji družini, za katere naslov ne ve, Andrej Tomšič iz Sovodenj. Naznanja, da je zdrav in da dela v neki bolnišnici. Njegov naslov je ta-le: Voj. plen. Andrej Tomšič, Sapožnik Svodni Evakciioni Ospetal Nr. 165, gorod Ekaterinoslav, Ekaterinoslavskaja gubernija, Rusija. Pozdravlja tudi Mirko Vuk.

Učitelju Jožefu Bitežnik. Pri posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani se nahaja dopisnica za gosp. Jožefa Bitežnika, učitelja iz Lokvi, pošta Trnovo. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Umrla je v Bazovici g. Jerneju Sattlerju hčerka Zita.

Gospodarske beležke.

— **Klavni prešiči** so z današnjim dnevom na Kranjskem dani pod zaporo. Za domačo porabo ostane kmetovalcu za vsako osebo 30 do 35 kg žive te že v zakol določenih prešičev. Za otroke pod 14. leti polovica te množine. Župani oziroma mestniki morajo do 15. oktobra določiti pri prešičerjih število vseh preskrbovalnih oseb in število prešičev.

Ij Zelje v ljubljanski okolici je deželna vlada postavila v korist Ljubljane in vojne industrije na Kranjskem pod zaporo. Posestnik sme oddajati tretjino osebam zelje le, če izda ljubljanski magistrat to dovoljenje. Prijet bo vsak, ki bi kupoval v okolici zelje ali ga prevažal brez dovoljenja mestne aprovizacije. V ljubljanski okolici sami ostane le tisto zelje, ki ga potrebujejo pridelovalci zase in za svojo rodbino, prebivalci, ki sami ne pridelujejo zelja, a stanujejo v okraju, in vojaške bolnišnice in drugi vojaški oddelki v okolici.

Svinčene strehe popišejo na Ogrskem. Pozneje jih nadomeste z drugo kovino.

Davek na vžgalice. Dunaj, 5. oktobra. Finančni podosek se je posvetoval o davku na vžgalice. Razprava se bo nadaljevala v navzočnosti ravnateljev tovarn za vžgalice: »Solo« in »Helios«.

— **Kako se napolni razstava.** Vojna razstava na Dunaju ni bila dobro obiskana. Sedaj so nakazali trafiki v vojni razstavi dovolj cigaret in cigar — in Dunajčanje romajo v trumah v vojno razstavo, kjer v tamošnji trafiki vsak dobi 5 ali 10 cigaret ali 5 cigar.

Nahrbtnik prepovedan! Urad za prehrano naznanja: Nasproti vsem drugičim vestem se znova opozarja, da je nakup krompirja tudi v malem (promet z nahrbtniki) slejkoprej najstrožje prepovedan. Kdor se da tedaj zapeljati, da si potom nahrbtnika preskrbi krompir za domačo porabo, temu preti nevarnost, da bo kaznovan in da se mu krompir zapleni. Dokler ni pokrita določena množina 30 milijonov met. stotov za vojsko in civilno prebivalstvo, je prepovedan vsak zasebni promet s krompirjem.

— **Zvišanje cen za seno in slamo.** Z ministrsko odredbo z dne 27. septembra 1917, d. 3, št. 390, se je zvišala cena sena za 6 K pri 100 kg, tedaj od 17 K na 23 K in velja ta cena tudi za nazaj do vštetelega 16. junija 1917. Kar se je torej v tem času sena oddalo po 17 K ali po niji ceni, in sicer z vednostjo in potom »Deželnega mesta za krmila«, se mora na zahtevo opravičencem doplačati in mora »Deželno mesto za krmila« to razliko poravnati. — Ravno to velja tudi glede slame, pri kateri se je cena povzdignila pri 100 kg za 1 do 3 K, in sicer pri škopni slami od 10 K na 13 K, pri navadni slami od 8 K na 11 K in pri koruzni slami od 6 K na 7 K. Zaradi doplačil se morajo dobavitelji potom svojih občin obračati na »Deželno mesto za krmila« v Ljubljani, ki bo iztirjalo pristojne zneske in poslalo občinam v izplačilo. — Terjatev za seno in slamo (oddano vojaštvu), je ločiti od terjatev za seno in slamo, ki se je oddalo civilnim kupcem.

— **Plačevanje sena.** Deželno mesto za krmila, oddelek za seno in slamo, še sedaj ni moglo poravnati občinam vsega sena, ki se je oddalo vojaštvu, in sicer zaradi tega ne, ker zadržuje vojaška uprava izplačevanje. Kakor hitro bo vojaška uprava plačala dolžne zneske, jih bo Deželno mesto takoj nakazalo občinam. Pri tem moramo občine oziroma županstva opozarjati na to, da ne oddajajo nobenega sena brez vojaških nakaznic in da dobljene izkaznice nemudoma odpošljejo Deželnemu mestu za krmila, oddelek za seno in slamo, ne pa operacijski blagajni v Ljubljani. Ravno tako naj občine točno tistega dne odpošljejo tiskana naznanila o oddani krmi, katerega dne so krmo oddale. Te tiskovine je Deželno mesto za krmila razposlalo na vsa županstva. Na naznanilih je tudi navesti, kateremu vojaškemu od-

delku oziroma kateri civilni stranki in v katero občino se je seno oziroma slama oddala. Naj se županstva točno ravnajo po predpisih, ki so dodana na teh tiskanih naznanilih, ker bi se sicer na pritožbe, da je občina z vojaškimi dobavami preveč prizadeta, na nobenem pristojnem mestu ne moglo ozirati.

Oddaja tobaka železničarjem v Celovcu. Vsled posredovanja železniških uslužbencev so v Celovcu določili trafiko na glavnem kolodvoru in eno trafiko v St. Rupertu za železničarje. Železničarji smejo samo v teh dveh trafikah dobiti tobak in morata obe trafiki znaten del tobaka prihraniti za železničarje. To ugodnost za železničarje bodo pa preklicali v tistem trenutku, ko bo kak železničar mogoče v civilni obleki skušal dobiti tobak še v drugi trafiki.

Gospodinja umorila. Iz Zateca poročajo, da je posestnica Barbaro Lediger umorila njena služkinja in skrila truplo v klet. Ko je umor prišel na dan, je služkinja skočila v vodo, a so jo rešili. Najbrže gre za roparski umor.

Stelja za kmetijstvo. Vsled dolgotrajne suše je letos le prav malo slame, kot krma priznana ovsena in ječmenova slama pride komaj v poštev, ker je pomladansko žito veliko bolj trpelo vsled suše kot oziroma. Kar je tedaj slame, se mora letos porabiti v prvi vrsti kot neobhodno potrebno krmilo in se je ne sme porabljati za nastiljanje. Treba si je tedaj preskrbeti listje in druge vrste steljo.

3.600.000 hl rava bodo zvarile tekoče leto avstrijske pivovarne, in sicer polovico samo na Češkem. Ječmena dobe pivovarne samo osminko normalne potrebščine, ker pa smejo variti samo lažje pivo (do 7 stopinj), bodo mogle pokriti nad 15 odstotkov normalne potrebščine, to je 3.600.000 hl. Na vsako osebo bo prišlo po 44 litrov, torej vsak četrti dan pol litra.

Čaj so zaplenili na Ogrskem. Najvišjo ceno so mu določili s 50 kronami, dosedaj so ga prodajali z 200 K za 100 kilogramov.

Omejitev prometa z mlekarškimi stroji. Da se zagotovi dobava svežega mleka, je urad za prehrano odredil: Nakup mlečnih centrifug in strojev za surovo maslo se more izvršiti le, ako to dovoli okrajno glavarstvo. Vsaka prosta prodaja ali dražba teh strojev je popolnoma prepovedana. Kdor hoče kupiti ali prodati navedene stroje, more to storiti le z dovoljenjem okrajnega glavarstva.

Generalna oprostitev kmetovalcev. C. kr. domobranstvo ministrstvo je odredilo, da se kmetovalci, ki so do 30. septembra, odnosno do 31. oktobra oproščeni črnovojniške službe, generelno še nadalje oproste, do 31. oktobra, odnosno do 30. novembra t. l.

Zvišanje uradniških doklad na Ogrskem. V ogrskem državnem zboru bodo vložili predlog za zvišanje vojnih doklad javnim uradnikom. Uradniki najnižjih činovnih razredov bodo dobili 100% svoje temeljne plače kot vojno doklado, vojna podpora najvišjih činovnih razredov znaša 50% temeljne plače. Ministri ne dobe nobene vojne podpore. Novi zakon bo uveljavljen dne 21. novembra.

1.150.000 hektarov last države, fondov, dežel, občin in cerkve, 800.000 hektarov je last veleposestva in fidejkomisa, 1.350.000 pa last malih posestnikov. Državnih, deželnih in občinskih gozdov, enako tudi gozdov malih posestnikov, ki tvorijo več kot tretjino vseh gozdov, se ne more pritegniti sekanju za drva, ker morajo služiti potrebi svojih posestnikov. Ostanje le še gozdovi veleposestva in fidejkomisa, v katerih se vsakoletni odpadki lesa doslej radi navadno prevelike oddaljenosti niso mogli izkoristiti. V poštev bi prišlo le kakih 400.000 hektarov teh gozdov, kar bi dalo približno 2.100.000 m³ ali 12.600.000 metrskih stotov drv. Kjer je bilo le količ-kaj mogoče, se je ta les izkoristil, pomisliti je pa treba, da je z izvažanjem drv iz gozdov velika težava. Za naložitev vlaka z 20 desettonskimi vagoni v enem dnevu bi bilo treba 5000 ženskih delavskih moči. Zato ni čuda, da veliko lesnih odpadkov segnje, ker jih ni mogoče spraviti iz gozdov.

400 pekarn zaprli so v Vratislavi; v obratu jih ostane samo še sto.

Krmo so zasegli na Ogrskem, da zagotove javno potreščino.

Gostilničarji v stiski. 49.761 čeških, moravskih in šleskih gostilničarjev je poslalo parlamentu spomenico, v kateri opozarjajo na svoj težki položaj in prosijo, naj se pivovarnam nakaže več ječmena za pivo.

Zagotovitev potreščine brusnih kamnov. Ker je dobivanje iz inozemstva ovirano, je nastopilo občutno pomanjkanje naravnih brusnih kamnov. Treba je znatno povzdigniti izdelovanje v tuzemstvu, ki doslej ni moglo kriti potrebe. Ležišča porabnega peščenjaka se nahajajo v tuzemstvu. Treba jih je odkriti, že obstoječe naprave bolje izkoristiti, v opuščeni zopet pričeti z obratovanjem. Smotrena poročila naj vpošljejo interesente, ki izdelujejo brusne kamne ali jih rabijo, čimprej mestu »Marschenevidenz des k. u. k. Kriegsministeriums« na Dunaju (I. Uraniastrasse 4). Zmožnim podjetnikom je zagotovljena kolikor mogoče velika oblastvena podpora.

Zvišanje vozniških cen na ogrskih železnicah. Na ogrskih državnih železnicah bodo zvišali vozne cene, in sicer pri posameznih razredih brzovlakov za 120, 100 in 90 odstotkov, pri poštinih vlakih pa za 100, 90 in 70 odstotkov. Glede zvišanja tovarnine zadeva še ni jasna.

Nadomestki za kavo. Iz urada za prehrano naznanjajo: Z vojno kavo, ki je zmes bobove kave in surovega sladkorja, seveda ni mogoče pokriti vse potrebščine prebivalstva. Urad za prehrano je zato pravočasno mislil na zagotovitev drugih nadomestkov. V to svrhu je določil 4000 vagonov ječmena, katerega pretežni del se predela v sladno kavo, ostalo pa v ječmenovo kavo. Cene so se uredile s posebno naredbo. Dalje se je zaplenil ves letošnji pridelek cikorie, ki je pa, žal, letos slabo obrodila. Končno se je porabilo za kavne surogate 500.000 met. stotov sladkorne pese, a se je po približno še toliko, ker sladkorne tovarne zaradi pomanjkanja kuriva ne bodo mogle vse pese predelati v sladkor. Cene nadomestkom v nadrobni prodaji so določene večinoma na 2 K za kg ozir. 1 K za zavojček; le nekatere vrste so dražje, a razen čiste figove kave, ki jo je pa

seveda le malo, nobena ne presega 4 krone za kilogram. Cene morajo biti na zavojčkih natisnjene. Izdelovalci nadomestkov se pritožujejo zaradi pomanjkanja kuriva za sušenje surovin.

Oklopna križarka »Drake« potopljena.

Amsterdam, 5. oktobra. Britanska admiralića naznanja, da je bila 14.000-tonska oklopna križarka »Drake« v torek zjutraj ob severni obali Irsko torpedirana. Dospela je še v luko, nato so pa v plitvi vodi potopila. Vsled eksplozije je bil ubit 1 častnik in 18 mož. Ostanek posadke se je rešil.

Oklopna križarka »Drake« je bila zgrajena leta 1901. in je obsegala 14.300 ton; vozila je z brzino 24,6 morskih milj, imela je 33 topov (dva 23,4 cm, šestnajst 15,2 cm, dvanajst 7,6 cm in tri 4,7 cm kalibra) in 900 mož posadke.

Boji z Rusi.

Dunaj, 5. oktobra. Vojni tiskovni stan. V armadnem odseku generalnega polkovnika nadvojvoda Jožeta je sovražnik podnevi obstreljeval s topovi odseke vzhodno in jugovzhodno od Radavca. Manjši sovražni oddelki in poizvedovalne čete so istočasno napredovale, da poizvedujejo o položaju, a smo jih odbili. Na pozorišču generalnega polkovnika Böhma - Ernollija je sestrelil naš letalec za sovražnimi črtami rusko letalo.

Novi poveljnik ruske jugozahodne bojne črte.

Genf. Francoski listi javljajo, da je imenovan general Velačenko poveljnikom ruske jugozahodne bojne črte.

Na jugu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 5. okt. Veliki glavni stan: Živahniješe kakor prejšnje dni so se bojevali na bitoljski kotlini in v ovinku črne.

Srbska vlada se preselila v Solun.

Lugano. »Agenzia Volta« poroča, da se je preselila trajno srbska vlada s Krfa v Solun.

Osebe, ki radi pomanjkanja potrebne telesnega gibanja tožijo nad pomanjkanjem teka, težkočami po vsaki jedi, dolgotrajnim boleznim v želodcu, bolečinami v križu, trdovratnim zaprtjem, zagotenjtem jeter in haemoroidami, dobe z rabo naravne »Franz-Josef«-grenčice polajšavo, v mnogih slučajih popolno ozdravljenje.

Radi vojskih razmer se odda za svojega 3letni, zdrav lep

DECEK

Odda se tudi na rejo proti mesečni odškodnini 30-40 K. — Istotam išče mesta

DEKLA

vajena kmetkoga dela in živine. Ponudbe pod »Otrok — dekla« na upravo »Slovenca«.

Lokal se išče

(tudi samo za časa vojne) v prometni ulici v Ljubljani. Ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod »Silo.«

Kupi se lahek, dobro ohranjen

enovprežen voz,

na kateri bi se lahko nataknilo tudi sani. Event. se kupijo tudi same sani. — Cenjene ponudbe pod šifro »Sani 1920« na upravo »Slovenca«. 2541 (3)

Iščejo se

sobe in stanovanja

opremljena in prazna, velika in majhna. 2544 (3)

Vrtar hotela »Silo.«

Zahvala.

Za vso tolažbo v bolezni in za pogrebno spremstvo se preč. duhovščini, čč. usmiljenkam in cenjenemu občinstvu iskreno zahvaljuje sestra pokojnega

Ana Gregorčič.

Kmetijsko društvo v Vipavi

išče spretnega 2483 (2)

kletarja in sodarja

v eni osebi. Nastop službe takoj. Ponudbe opremljene s spričevali in zahlevo glede plače, naj se pošiljajo na omenjeno društvo.

Valentin Sianič iz Bate

na Gorškem biva sedaj z družino na Bledu, Rečica 15, Goranjska. — Iščem

Antona Kolenca, gostilničarja iz posestnika iz Lohovca.

Iščem h konjem pridnega, zanesljivega in veselnega

hlapca

Nastop takoj. Naslov se izve pri upravništvu tega lista pod št. 2549.

Posebna naznanila se ne bodo izdala.

Potrni neizmerne žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena, srčnodobra soproga oziroma mati, sestra in teta, gospa

Amalija Predovič roj. Klemenc

v soboto dne 6. t. m. po dolgi in mukepolni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v ponedeljek dne 8. tm. ob 3 uri popoldne iz hiše žalosti, Ambrožev trg 7.

Truplo ljubljene pokojnice se bo položilo v rodbinsko rakev k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1917.

Janko Predovič
Rudolf Predovič
sinova

Elija Predovič
soprog

Danica Furlan,
roj. Predovič
Zora Predovič
hčeri

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Koliko je gozdov v alpskih deželah. V alpskih deželah Tirolski in Predarlški, Solnograški, Štajerski, Koroški in Kranjski je 3.300.000 hektarov gozdov, od tega je

Prodajalka, večša slovenskega in nemškega jezika, želi premeniti službo, najraje na deželo, v bližini Ljubljane. Ponudbe na upr. tega lista pod Prodajalka.

Slav. občinstvu in gosp. trgovcem priporočam **slamnate čevlje (šolne)**

in slamnate podplate za v čevlje katere sem začel izdelovati, tako da ustrezem lahko vsaki zahtevi. Ker je druga obutev tako draga, bode ta za osebe, ki imajo opravilo v sobah, prav dobro došla. Naj vsak poskusi! **FRANC GERAR,** tovarna slamatkov v Stobu, pošta Domžale pr. Ljubljani. 1622

Kupim malo

ovilo ali hišo

z vrtom ali brez njega v Ljubljani ali ljub. okolici. Ponudbe prodajalcev sprejema uprava Slovencev pod šifro „F. S.“

Razpisuje se služba organista.

Kje, pove uprava „Slovenca“ pod št. 2539. (3)

Ženske lase

mešane, z navedbo cene, kupuje **M. Reinisch, Praga — Vinohrady, Čelakovského 330.**

Rabim zanesljivega, treznega

HLAPCA za KONJE

proti dobri plači in hrani. Isti mora biti vajen vožnje iz gozda. Sprejem tudi

tesarje ali mizarje

v trano delo. Ravnikar Franc, oblast. skušeni mestni tesarski mojster, Linhartova ulica št. 25

Suhe gobe (jurčke)

lepo sušene kakor tudi prazne vreče, brinjevo olje, lešnike in orehe

kupuje po najvišjih dnevnikih cenah

M. Rant, Kranj

prva eksportna tvrdka deželnih in gozdnih pridelkov.

Framydol je sredstvo za pomajanje las, ki rdeče svetle in sive lase in brade za trajno temno nobarva. 1 steklenica s poštno vred k 2.70.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči bleda lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštno vred k 2.50. Povzetje 33 vinarjev več. Naslov za naročila **JAN GRODICH,** drožerija pri angelu, Brno 643, Morava.

Iščem VRTNARJA

ki razume vzgajati cvetlice, zelenjavo in sadno drevje. Plača po dogovoru, hrana in stanovanje v hiši. Naslov: **Anton Kajfež,** veletrgovina, Kočevje.

Jožef Jug

pleskarski in likarski mojster

Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča cenj. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Solidna in točna postrežba. Jamčim, da delam samo s pristnim firnežem.

Mosne vage

(Brückenwagen)

vseh velikosti izdeluje **Ivan Rebek,** umetni ključavničar, Celje, Poljska ul. št. 14. Priporoča se za cenj. naročila.

Kupi se vsaka, tudi najmanjša množina, dobro posušenih

olupkov hrušek in jabolk vsako posebej, po 2 K in dobro posušene **prešene hruške in jabolke** po 80 vin. kg. Ponudbe in pošiljatev se prosijo na tvrdko **Franc Kos** v Ljubljani.

Fotografski učenc

zmožen slovenskega in nemškega jezika se sprejme takoj pri fotografičnem zavodu **F. G. ABITZ,** nasl. Müllerjeva, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6. 2550

Trgovska hiša

se kupi.

Ponudbe na upravništvo Slovencev pod šifro „M“.

Pridno dekle za vse

ki zna tudi nekoliko kuhati, se sprejme takoj. Ponudbe s sliko na naslov ga. **Mija Moll,** soproga trgovca, Trbovlje 1, Štajersko.

Zidarji, tesarji in delavci

se sprejmo proti dobremu plačilu. Pri delu izven Ljubljane je prehrana zagotovljena. Vpraša naj se pri **Kranjski stavbni družbi,** Ljubljana, Levstikova ulica 19.

Kupim zamazke, steklenice in sode

Kislo vodo

in **vinu** ter

sadjevec razpošilja **A. Oset,** p. Guštanj, Koroško.

Vajenca takoj sprejme

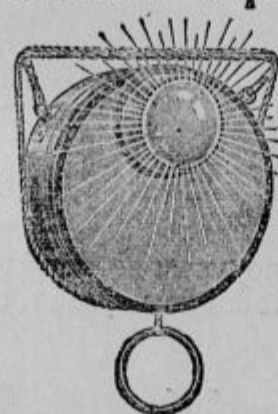
kavarna „Prešeren“, Ljubljana.

3 kobile in 1 krava

s teletom so naprodaj.

Ljubljana, Poljanska cesta 55.

DINAMO - žepna svetilka !!

Električna luč s pritiskom roke, nikaka baterija, ne more odpovedati, dolgo let uporabljiva. S potegljenjem male ravnice se jame premikati dinamo, ki da električni tok za svetilko in naredi lepo belo luč. Cenejša kot vsaka druga žepna svetilka, ker odpade nadomeščanje baterij. Poljubno dolgo sveti brez prestanka. Cena komadu K 24.—. Pošilja z Dunaja proti vpslatvi zneska poleg K 1.50 za zavoj in poštno franko po celi Avstro-Ogrski in na bojno polje glavna zaloga.

Max Böhnel, Duna, IV. Margarethenstr. 27.32

Ceniki proti vpslatvi K 1.—. 2456

Na prodaj sta dve hiši

in sicer ena na **Bohinj, Beli št. 43,** h kateri spada hlev, vrt in gozd, z občinskimi pravicami, tri minute od postaje, druga pa na **Boh. Bistrici,** enonadstropna z več sobami, s hlevom in tremi obokanimi kletmi, pet minut od postaje. Pojasnila daje poslovodja **Kmetijskega društva v Srednji vasi v Boh.**

Brinje

za kuhanje žganja oddaja v večjih in manjših množinah tvrdka 2354

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska c. 2.

ZAHVALA.

Za vse dokaze prisrčnega sočutja, za mnogoštevilno častečo spremstvo pri pogrebu in za krasno cvetje, ki se je poklonilo na grob moje nepozabne hčere, oziroma zlate mamice

Antonije Witamvas

izrekam najprisrčnejšo zahvalo.

Antonija Blisch, mati in siroti.

Potrji najgloblje žalosti javljamo vsem sorodnikom in znancem pretužno vest, da je naš iskrenoljubljeni sin oziroma brat

Rudi Lončar

tehnik, c. in kr. poročnik v nekem pionirskem polku, lasnik *Signum laudis* z meči

dne 25. septembra 1917 na jugozahodnem bojišču padel junaške smrti za cesarja in domovino in bil pokopan na pokopališču junakov v Nabrežini.

Za izraze sožalja se zahvaljujejo žaluječi ostali.

Ljubljana-Rudolfovo, dne 5. oktobra 1917.

Ivan Lončar, c. kr. fin. svetnik, **Leopoldina Lončar** starši.

Franci Lončar enol. prostov. pešp. „Cesarjevič“ brat.

Oiga, Mary sestri.

Naslov za pisma: **Jos. Petelinc, Ljubljana Sv. Petra nasip.**

Zahtevajte slovensk cenik!

Naslov za pisma: **Jos. Petelinc, Ljubljana Sv. Petra nasip.**

Priporočamo edino najboljše šivalne stroje tordke

JOS. PETELINC, Ljubljana

poleg frančiškanskega mostu, levo, tretja hiša ob vodi.

Največja in edina zaloga **šivalnih strojev** vseh sistemov v poljubnih opremanih za obrt in rodbino.

V zalogi igle, olje ter deli za razne sisteme.

Dostavitev strojev takoj! Pouk v vozenju brezplačen!

Stenski koledar za l. 1918

prikladen posebno za pisarne

izide koncem oktobra v

„**Katoliški tiskarni**“.

Kdor trgovcev reflektira na nad 100 izvodov, natisnemo na željo njegovo tvrdko kot založnika.

2545

V Postojni otvoritev modnega salona damskih klobukov

v ponedeljek, dne 15. oktobra

Zaloga dunajskih modelov. Prevzema se tudi prekrojenje klobukov, sploh vsa v to stroko spadajoča dela, katera se točno in hitro izvrše. Dela se sprejemajo vsak teden in sicer vsak ponedeljek, torek in sredo.

Podružnica ljubljanske tordke Recknagel - naslednica

2540

v Postojni - Mailand št. 201.

Potrjih src obveščamo vse sorodnike, prijatelje in znance, da je padel 9. avgusta t.l. na rumunskem bojišču naš ljubi sin, brat, svak, gospod

RUDOLF KAVČIČ

narednik črnov. pešpolka št. 27.

V nepopisni boli hvaležno odklanjamo vse izraze sožalja.

V Žireh, dne 30. septembra 1917.

Jakob in Ivana Kavčič, roditelja. Dr. Ivan Kavčič, nadporočnik v rezervi, brat. Oiga Kavčič roj. Vederber, svakinja. Francka Kavčič, sestra.

Naši gorski strelci

so izšli ob 11. laški ofenzivi zmagoslavni iz najbolj krvave borbe, ki so jo osem dni bili z Lahom na gori Sv. Gabrijele. Tvorili so neporušljiv zid, od katerega je odletavalo besno sovražno valovanje; grozilo je pogaziti vse, kar se mu v bran postavi. Kakor je pri njih odločevala množica, tako pri Slovenčih duh, odporen duh in železna vztrajnost. Peti september nam nudi klasičen zgled:

Bilo je ob 2. popoldne — boj je stal na najvišji stopinji. Laški naskakovalni oddelek, močan 38 mož, pod vodstvom častnika, prodre na rov, v katerem se je nahajala naša rezerva. S klici »Österreich, heraus!« poziva isto, naj se vda.

V tem odločilnem trenutku plane poročnik M. P. na svojo roko, brez povelja, iz rova, se — smrt zaničujoč — s šestimi možmi vrže s »Hural« na šestkratno sovražno premoč, jo obsuje z ročnimi granatami in jo večinoma zbije, ostalo kričé zbeži, naši pa za njimi in skoro vse pokončajo. Sovražni bataljon, ki je prodiral med tem v hrbet naših postojank in hotel odločiti bitko — zaide ob tem prizoru v zmešnjavo in se spusti v beg — niti poskušal ni več ta dan sovražnik zopet napasti. En laški častnik in 6 mož je obležalo in se delalo mrtve, na ta način so ušli srditosti slovenskih fantov — bili so ujeti.

Čin poročnika M. P. in njegovih šestih fantov je v odločilnem trenutku rešil cel potek bitke.

Z istim duhom so se borili vsi. »Ne skozi — le čez nas drži tvoja pot v našo zemljo,« je siknil med zobmi slehern od onih, ki so se tam gori bili na življenje in smrt. Če le kedaj, na tem mestu je veljalo: »Do zadnjega moža!«

Poglejmo le 1. stotnijo polka, ki je naslednji dan pod vodstvom poročnika E. J. vršila čuda junštva.

Ponoči zasede stotnija postojanko, ki leži na pobočju višine, katero je držal dobro utrjen sovražnik z veliko premočjo. Ob jutranjem svitu se vname prvi boj. Sovražnik navalil od sprejda v levo krilo in istočasno z vso srditostjo v hrbet — potepati je hotel maloštevilno posadko. Kot bi sprožil stroj, odvrne ista — obkoljena — z lju-to obrambo: v tri strani grme puške, drdrajo strojne, treskajo ročne granate. Pred postojanko drži pod ognjem prodirajočega sovražnika le nekaj mož — cela vrsta branilcev se obrne in poje po bregu navzdol se usipajočim sovražnim množicam smrtno pesem. V levo krilo, v katero udarja v istem jarku prodirajoči sovražnik in ga obsipava z uničujočim dežjem ročnih granat — žilavo z drži in potisne z bojevitim četnikom polentarje v njihovo postojanko — zdržali so naši. Mladci so v tem prestali ognjeni krst, ki vzbudi v človeku bojevitost — dobri smo. Spogleda se cela vrsta žarečih oči — preveže one, ki so omahnili v vrveže, saniteta jih zanese v zavetje v podzemski rov. Ostalo se pripravljaja za nov napad — da bo trd in krvav današnji dan, je čutil vsakdo. Vreme jasno — po zraku krožijo brenčé cele jate letalcev, živahno obstreljevane. Na-

še topništvo drži v šahu vsa zbirališča in premikanja sovražnika, ki v strnje-nih črtah in posamič valovi v nepre-gledni množici po banjski planoti, v smeri in po pobočjih sv. Gabrijele. Ce-lo goro, njene postojanke, pota in dalj-no ozadje obsipava sovražnik z že pre-grešno razsipnostjo, z neštevilnimi lastnimi in zavezniškimi kalibri — ho-teč zbiti v prah celo predpolje.

Tam onstran globeli se dviga veli-kan — Sveta Gora! Na Tebi smo svo-je dni iskali utehe in notranje moči — danes mrgoli po tebi sovraga. Pogre-šala si na svojem braniku slovenskega strelca gledj ga — danes stoji neprema-gljiv na tvojem sosedu in se kosa s te-boj. Kakor neomajno stoji sv. Gabrijel — tako neomajno stoji slovenski plani-need na njem in trša kot Gabrijelova skala je volja planince — v z d r ž a t i.

Neenadoma se usuje nad jarek go-sti šrapnelov dež — granate razbijajo po njem, vedno več, vedno hujši — red-ke straže ostanejo v jarku — ostalo in strojne v rov. Odaleč se hoče ma-ščečati polentar s topovi nad posadko, ki je »kruto« odbila njegov cvet in zra-hljati hoče postojanke za nov napad. Rov se stresa in puh začetkov udarja vanj — uboge straže zunaj — a biti morajo, drugače smo lahko v trenutku ujeti — tega pa ne! Okolica se zavija v dim in v rovu čepeče po-sadko duši smrad, a vsakde drži trd-no svoje puškico... Ogenj poneha... Alarm! javijo straže in kot bi nignil — rov je prazen, od granat poškodovan jarek zaseden. Lah leze naprej! Vedno več — v bok se vsujejo ročne, sovraž-nik znova pritiska — posadka se od-zove, da je veselje — z novo silo — no-vo jezo rohne bojna godala; na vse tri strani. Z menjajočo močjo, v kratkih presledkih se čuje bojni krik — polen-tar je vržen — drugi!

Bolj drzni, ki so skočili še k robu jarka, se zvijajo ranjeni ali v krčeviti držbi obleže — kruta je vojska a odne-hati ne smemo — tudi naš jarek je pogledala bela žena... Vihar se poleže, maščevanje laških topov visi nad na-šimi. Ze zopet začena...

Devetkrat se je vrgel Lah na malo posadko, devetkrat je metal na nje uni-čujoč ogenj in železo — devetkrat je vztrajala junaška četa, oslabiljena, sicer — brez okrepčila, brez vode — sama sebi prepuščena — v boju in smradu — i brambine potrebščine so pohajale — v tem zavihra najhujši, deseti boj za — odločitev!

Levo krilo obsuje z nasprotno strani. Toča ročnih granat, ki napravijo hudo razdejanje — 6 skrajnih mož je v hipu ranjenih — Lah pritiska v jarku, obenem prodira odzadaj, poročnik P. skoči na krilo, sam zdrži s četnikom upor, kljubuje z istim v razsrjenem granatnem meležu veliki premoči. S šte-vilnimi zadetki zada sovražniku take izgube, da ta zbeži nazaj. — V istem trenutku razpoči na jekleni čeladi po-ročnikovi sovražna ročna granata, mu odbije šlem z glave, njega pa od silnega udarca omamljenega vrže na tla... a v naslednjem trenutku ta zopet stoji — polit s krvje, napol oslepljen in se sr-dite krije naprej. Ob tem prizoru se po-sadke pelasti besnet — 3 mož le še sto-je posadka in ti osmeri desetič vržejo sovražno premoči!

Pogubonosen ogenj otvorijo topovi s Svete gore, zadetki zasipavajo jarke, več dni zunaj ležeče sovražne mrtvece sekajo granate v kose — neznosno smrad se širi. Pol ure bobnijo granate zasujejo jarek — en vhod rova popolnoma — drugi k sreči le napol. Osem mož še drži v rovu puške v roki — po-lašča se jih omotica — kaj če Lah znova napade? Ogenj poneha... osmeri junaki — ostanki posadke — stopajo enajstič na svoja mesta ob preobranu.

Poročnik P. jim govori: »Tovariši, draga mi je luč očesa, toda izdajstvo bi bilo, če bi vas sedaj zapustil!« Ne-varno ranjen na desno oko se obveže, prezira bolečine in ostane vzor zvesto-be — med njimi...

Noč je zagrinjala goro Sv. Gabrije-la — osmeri junaki ujamejo še laško patroljo na svojih razvalinah. Ujetni-ki izpovedo — da so imeli naši proti se-bi dvajsetkratno premoč — da so imeli sami težke izgube, med njimi je padel njihov poveljnik. Strie so ležale množi-ce okoli osmerih planincev in niso zbra-le več moči znova napasti — nastopil je odmor.

Bratje — ali ni bil to boj Spartan-cev Leonide v Trmopilah, ali bramba naših prednikov na Taboru, obkolje-nem od razkačenega Turčina? Nastop našega planince na gori Sv. Gabrijela ostane za vse večne čase s krvjo zape-čaten dokaz slovenskega junštva. — »Zlati fantje« so jih imenovali poveljni-ki, »krasen polke«, so vzklikali gene-rali srečujoč jih na pohodih, ali na pre-gledovanju v taborišču — pravkar jih oblegajo številni izrazi pohvale in ob-čudovanja visokih poveljstev. Venec za vncem si spleta mladi polk na svoj prapor; njegova najmlajša slava se razlega po celi črti in odmeva v do-movnih domačinov in palačah mogot-cev.

Težke žrtve je položil polk na oltar domovine — počivajte v miru — juna-ki!

Tebi vse to, dragi narod — draga zemlja — Tebi kujejo Tvoji sinovi boj-no slavo, da boš v njo odeta častno na-štopala pred tujeci.

Borili, krvaveli in zmagovali smo za žezlo habsburško v trdnem prepri-čanju, da nam isto da združenje in svobodo — da nam povrne našo staro pravdo.

Ker se želi da o tem izve cela slo-venska javnost — se prosi ostale slo-venske liste za ponatis tega članka.

Letalci v enajsti soški bitki nad haško dolino.

Enajsta soška bitka je izredno poživila letalsko gibanje nad našo dolino. Poprej so se letalci bombometalci prikazovali le po-samič in poredko in le bolj ob fronti, zdaj pa so ostali laški poleti pogosti in segajo do Podbrda, prihaja jih pa celo do 15 hkrat-ju in se ne omejujejo samo na vojaške predmete ampak mečejo bombe na vasi, kjer ni prav nič vojaštva in celo na posame-ne hiše, ki samujejo daleč gori pod Porez-nom. Poleg vasi, ki leži tik ob fronti, so vzeli Lahi najbolj na piko Grahovo, ki so je obiskovali več dni zaporedoma po dvakrat, trikrat na dan, enkrat celo po-

noči, in vrgli nekaterikrat celo od 50—90 bomb. Vsega vkup je zgorelo troje hle-vov, enemu je zračni pritisk podrl eno ste-no, ena hiša je malo popokala, v nji raz-treskala okna in par notranjih vrat, drugod pa, v cerkvi in župnišču n. pr. je popokalo vse polno šip in bilo raztreskanih nekaj oken. Večje škode na blagu ni bilo dozdej in tudi človeških žrtev med prebivalstvom nobenih, hvala Bogu.

V torek 25. sept. so pa letalci obde-lovali vso baško dolino in metali bombe, zlasti zažigalne, celo nad posamne odda-ljene, vojaštvu nepristopne hiše visoko pod Poreznom; 2 sti prileteli celo na Stržiško polje tik vasi, a najhujše je bilo v Podbrdu, kamor jih je, sicer brezuspešno, priletelo 6 in drugih 6 na bližnji Trtnik.

Čudno se nam pa zdi, zakaj mečejo Lahi bombe v kraje in na hiše, kjer pač sa-mi najboljšo vedo, da ni tam niti enega vojaka in celo poti ne! Ali hočejo pokon-čati sploh vso dolino? Trdno upamo, da se jim to ne obnese. Danes, 26. sept., so se morali vrniti, komaj so prišli do Grahove-ga, kjer so spet vrgli polno bomb. Prišlo je namreč do zračnega boja, v katerem je en laški Kaproni padel prestreljen na tla na Lomu, dva druga pa očitno za laškimi črtami.

Zvezde v oktobru 1917.

Zvezda, ki jo vidimo skozi celo leto skoro na istem mestu, je Sever-nica (Polaris). Pa še ta zvezda napravi vsak dan krog, katerega radius meri 1 stop. in 8 min. Središče tega kroga je severni tečaj na nebu, točka, ki je za naše oči nepremakljiva. Ta točka leži od Severnice za dva solnčna ali mesečna premera od nje oddaljena, proti srednji zvezdi v ojesu Velikega voza.

Čim dalj je kaka zvezda od sever-nega tečaja, tem daljšo navidezno pot napravi vsak dan, ker mora vsak dan okoli njega narediti cel krog. Tudi solnce in mesec sta podvržena tej po-stavi. Ker se pa oba premikata tudi v drugo, nasprotno smer, namreč proti vzhodu, dovrši mesec ta krog skoro za eno uro pozneje, kakor zvezde stalni-ce, solnce pa za 4 minute. To je vzrok, da nam kaže nebo ob isti uri n. pr. zvečer v raznih letnih časih vselej drugačno lice. Tiste stalne zvezde, ki jih gledamo v začetku oktobra zjutraj, vi-dimo na istih mestih meseca marca zvečer.

Je pa posebna vrsta zvezd, ki se ne vidijo ob istem letnem času vedno na istem mestu, ampak hodijo svoja pota, kakor bi blodile med stalnicami. Z enega ozvezdja se premikajo v dru-gega, grečo nekaj časa proti vzhodu, potem se obrnejo nazaj proti zahodu in potem zopet proti vzhodu. Zato so jim rekli stari Grki planeti, t. j. blo-deče zvezde, mi jim pa pravimo pre-mičnice. V naslednjem hočemo pove-dati, kje lahko najdeš nekatere večje premičnice ta mesec.

Kmalu po solnčnem zahodu se prikaže v večerni zarji na zahodnem nebu prva zvezda. To je Večernica (Venus). Ves mesec zahaja okoli 7. ure zvečer. Ker pa solnce zahaja vsak dan malo prej kakor prejšnji dan, se bo vi-dela vsak dan dalje na nebu. Na svo-jem potu okoli solca se vedno bolj

Pri grajski kapelici.

Spisal Iv. Baloh.

Ob poznem majnikovem večeru je vzal graščak svoje srebrno palico ter šel na sprehod po navadni poti grajskega gozda. Iz daljave se je slišal zvon, ki je kljal skupaj k majnikovi pobožnosti.

Redoma, ako je bilo lepo vreme, je iskal po večerji večernega hladila med svežim zelenjem, iskal zdravila svojemu bolnemu telesu in svoji — duši.

Gospod grof je bil mož v najlepših letih — a soditi po njegovih sivih lasih — bi mu jih vsakdo prisodil še enkrat toliko.

Njegova mladost je hitro minula. Graščina je bila zadolžena in stric njegov, ki je umrl brez otrok, mu je zapustil veliko, lepo, obširno posestvo, a z velikim dolgom, pod pogojem, da vzame v zakon nevesto, katero bo predlagal — ona. Bila je bogata. Stric je upal, da bo bogata nevesta odvezla sramoto dolga graščini in rod-bini. Poroka se je izvršila z vsem sijajem.

Zakona pa ni sklenila ljubezen — in osrečila ga ni. Že prvi dan po poroki sta se novoporočenca sprla. Zakaj, tega ni vedel nihče v hiši. Sklepala je to grajska družina je iz občevanja novoporočencev.

Posli so na tihem govorili tako: Nevesta je prinesla bogastvo v graščino, a ne sreče, ne blagoslova.

Po smrti rajkega strica so se v graščini izvršile velike spremembe. Vse se je prenovilo. Vse hišno osobje skoro je bilo prenovljeno. Spodobilo se je, da se cel grad in okolica prenovita na čast mladi

grofici-nevesti. Vrt se je pomladil. Iz naj-dražjih cvetličnjakov so prišle južne palme in poleg vseh z belim peskom posuti ste-zic so v najzgodnejši spomladi zaduheli najlepši tulipani in najbolj dukteče hijacinte. Kraljevo okrašen in nebeško duhteč vrt je bil poročno darilo — nevesti. Za gradom se je razprostiral obširen, skoro nepregleden gozd. Steletni hrasti in stare s svojimi velikimi, širnimi kronami okra-šene lipe so bile ponos in bogastve stare graščine. Pa gozdu se se vile lepe, bele ste-zice. Popreje so bile zapuščene, in mah in plevel sta motila belo pot.

Novi grajski vrtnar je vse popravil in očistil. Zasadil je nova drevesca ob grajskihih potih, potrebil stare, trkljone drevje, napravil nove klopice za espočitek spre-hajajoče se grajske gospode in gostov.

Bili so časi, ko je bilo v gradu zelo živahno in veselo pozno v noč. Vsa okna so bila razsvetljena, da je odsevala luč daleč v dolino, v tihotno, temno kmečko vas.

Povabljeni so bili sosede iz bližnje graščine, da bi videli vso srečo, ves sijaj in bogastvo. Pa ti časi so kmalu minuli.

Mlada gospa je bila že ob svojem prihodu na grad boleha — in to je bil bajé — vzrok nesporazumljenja.

Vsled svoje bolečnosti ni nič marala za šumne veselice in obiske, najraje je sedela ob svojem šivalnem stroju in delala, ali vezla umetne vzorine. Njene noge niso bile zdrave. Kuda revmatizem je bila prinesla, sedel je z bogate dote. Ta je pa ni zapustil, četudi je iskala zdravila in pomo-či pri vseh možgih zdravilnicah in v leto-viščih.

Tako sta se privadila vsak na svojo samotno — on in ona.

Ona je bila večinoma v svoji sobi — on pa na vrtu, ali v gozdu.

Le še enkrat je zopet zestjala vsa sre-ča grajske družine. Gospa je dobila sina. In sina zdravega in krepkega. Tedaj se je pomladil grajski gospod. In grad je ob krstu prvorojenca grofovega zaduhel v vonju cvetja, kakor niti na dan poroke ne.

Mladi grajski vrtnar Janez je vzel vse cvetje in zelenje vrtovem in gozdovom. Ko so pripeljali iz cerkve prvorojenca v grad, je bila njegova pot pravi slavnosti spre-vod — po grofovi želji. Saj je bil on nje-gov ponos, up, sreča in nada za daljno bo-dičnost.

Njegov rod ne bo izmrl — to je imel vedno pred očmi — in tako je odmevalo ob vsakem kamnu stoletnega gradu.

Sin — edini — je tvoril vez ljubezni med očetom in materjo. Zdelo se je, da je prejšnje nasprotstvo minulo in da se je v grad naselila res prava družinska sreča.

Grajski sin je raste in dorastel v ka-valirja. Bil je na visoki šoli.

Odkar se je sin ločil od rodne hiše, je nastala zopet stara napetost v graščini. Gospa sama v svoji sobi, on v vrtu, ali v gozdu. Vezi je manjkalo.

Zelo je bolelo očeta, da se je edini nje-gov sin tako ogibal doma, da je celo v po-čitnicah bival rajši drugodi, kot pri star-sih. Nekaj neznanega ga je vsikle drugam, v tuja mesta, med svet. —

Mlad je, ho že modrejši, ko bo starej-ši — to so bile tihe očetove besede.

In račun — ti so ga skrbeli, ki so pri-hajali na očeta dan za dnem.

Posiljal je, odpovedal, svaril, prosil — nič ni pomagalo, saj je vedel, če ne bo po-slal on, bo poslala ona, mati, saj je edini sin — in dedič graščine. —

Hodil je po grajskih potih vedno bolj s sklonjeno glavo in mislil, mislil...

Tedaj je prišlo povelje, da mora — Emil — v vojsko.

Mladostno se je stari grof vzravnal pri slovesu svojega sina, rekoč mu, da ga bo vojna naučila resnosti življenja.

Lepo so se vsi trije ločili; oče, mati in sin; lepo, kot še nikdar popreje.

Z grajskim sinom pa je šel tudi grajski vrtnar Janez. Bil je družinski oče in služil je zvesto gospodu od svojih mladih let pri graščini. Petero otrok je jokalo ob slovesu. V vrtnarski hiši je ostala samo ona — in pet nedoraslih otrok.

Od vojne naprej je bilo dolgočasno v grajskih sobanah in v skromni vrtnarjevi hišici. Enega je manjkalo — v obeh.

Pa prihajala so poročila tudi od — obeh. In ljubezen je rastla in z njo hrepenjenje.

Poročila grofovega sina so postala ve-dno redkejša ni naposled so popolnoma iz-ostala.

Ves trud očetov in materin, da bi zve-dela, kje se nahaja njihov edini sin, je bil zastoj. Vrtnar Janez pa je pisal svoji žen-ki in svojem malim vedno isto: Zdrav sem in dobro se mi godi. Mojte zame! —

In kedaj je zjutraj, ko je zalivala rože, vrtnarjeva žena srečala graščaka, tedaj ga je pozdravila z besedami: »Naš je zopet

bliza zemlji, v njeno največjo bližino pa pride šele 10. februarja prih. leta. ko se bo nahajala med zemljo in solncem. V daljnogledu se vidi sedaj približno taka, kakor mesec v prvem kraju. Ker se bliža zemlji, se vidi vedno večja; raste tudi njena svetloba. Sedaj je v ozvezdju Tehnice in se premiče proti Škorpionu.

Okoli 8. ure zvečer vzhaja Jupiter. Na koncu mesca bo vzhajal še pred pol 6. uro zvečer. Lahko ga je najti, ker je najsvetlejša zvezda. Venera je sicer še svetlejša, pa zaide že zgodaj zvečer. Nahaja se v Biku blizu glave (Hyades) in je retrograden, t. j. pomiče se nazaj proti zahodu. To retrogradno premikanje bo trajalo do konca januarja in Jupiter bo prišel do takrat med Hijade in Gostosevce. Ker je v bližini več svetlih zvezd, se da ta njegova pot lahko opazovati. Na koncu januarja se bo obrnil nazaj, pa ne po isti poti, ampak malo višje. Tako riše Jupiter — pa tudi drugi planeti — s svojo potjo na nebu nekake zanjke, ki si jih zvezdologi starih časov niso mogli raztolmačiti.

Na jutranjem nebu smo videli v začetku tega meseca lepo konstelacijo: planeta Mars in Saturnus sta se približala drug drugemu tako, da je znašala razdalja med njima samo 40 minut. Sedaj sta že precej narazen, pa vendar nista nikjer drugje na nebu dve zvezdi 1. reda tako blizu skupaj. Po tem ju tudi vsakdo prav lahko najde. Mars ima rdečo luč, Saturnus pa belo. Na koncu meseca bosta že daleč vsak sebi Oba se pomikata proti vzhodu, Mars hitro, Saturnus počasi in zato ta za onim zaostaja. Nahajata se v Raku, pa Mars preide kmalu v Leva in bo na koncu meseca že prav blizu Regula, največje zvezde tega ozvezdja. Mars vzhaja v začetku meseca ob 1, na koncu meseca ob pol ene ponoči, Saturnus pa že pred njim.

Tudi Merkur, Benjamin med svojimi brati planeti, bi se imel sedaj videti, ker vzhaja sedaj — v začetku meseca — poldrugo uro pred solncem. Če ni pred solničnim vzhodom na vzhodni strani neba preveč megleno, boš lahko našel tam to lepo rumeno zvezdo. Merkur nam samo nekaterikrat na leto pokaže svojo svetlobo, pa še to le za malo dni.

V temni noči bi se dal s prostim očesom najti tudi še planet Uran, ki se nahaja sedaj v ozvezdju Kozla in je po velikosti 6. reda. Planet Neptun in cela vrsta malih planetov pa se pokažejo samo v velikih daljnogledih.

V letošnjih jesenskih in zimskih nočeh bo, kakor smo rekli, najsvetlejša zvezda Jupiter, ki je pravi kralj med zvezdami. Za njim pa je največji zvezda Sirij, ki čudovito miglja, kakor bi bil sestavljen iz samih briljantov. Vsak otrok ga lahko spozna po njegovi velikosti in lepi beli svetlobi.

Perilo za vojake na bojišču.

Nihče med nami si ne more misliti da bi bilo mogoče znosno živeti brez osebnega perila. Perilo potrebujemo ne le iz estetičnega stališča, temveč predvsem zato, da si ohranimo zdravje. Ker je v našem podnebnju zunanja

toplota razmeroma mnogo nižja kakor toplota našega telesa, oddaja naše telo venomer toploto. Čim večja je ta izguba toplote, tem večjo mero toplote mora naše telo proizvajati s sežiganjem živil, tem večjo mero živil je torej treba priversti telesu. Perilo (in obleka) deluje torej s tem, da omejuje izdajo toplote in dela človeka sposobnega, da izhaja z manjšo množino hrane, ter ima tako tudi narodno-gospodarski pomen.

Perilo ima pa še drugi vpliv na napravo toplote našega telesa. S tem, da prejema s spodnjo stranjo pot telesa in z zunanjo stranjo zračno vlažnost kakor tudi padavine iz atmosfere se perilo namaka, a ker je vlažno perilo boljše prevajalec toplote in se z izhlapevanjem vode, ki je v perilu (obleki), poraba toplote večja, je torej izguba telesne toplote tem večja. Pri tem se razne snovi, iz katerih se izdeluje telesno perilo, različno obnašajo. Tako na primer je vlažno platno, ki zadržuje najmanj vodo, vzrok mnogo večje izgube telesne toplote nego volna; od tod občutek mraza pri noši platnenga perila, če se zmočimo. Nevarnost prehlajenja je v tem slučaju večja kakor pa pri noši volnenga perila.

Osebnost naše perilo ima pa še to posebno nalogo, da prejema in odstranjuje kožne izmečke, ki tvorijo pot; čim večkrat se torej preoblečemo, tem bolj se čisti koža in narobe.

Mislimo si torej položaj naših vojakov na bojnih poljanah, v strelskih zakopih, kako so izročeni mrazu in vročini, raznim vremenskim izpremembam in vsem drugim činiteljem, h katerim se pridružuje tudi kožni mrčes, in če nadalje pomislimo, da je veliko pomenjkanje sirovin za izdelovanje perila in da uprava armade tudi ni v stanju, da bi zaloge perila za vojake na bojišču v zaželeni meri preskrbovala, uvidevamo potrebo, da širša javnost pomaga tu z vsemi sredstvi. I v zaledju je preskrba perila jako otežkočena, ali odnošaji, v katerih večina nas tu živi in dela, so vendarle mnogo manj neprijazni, kakor pa odnošaji, v katerih naši vojaki-junaki na fronti živijo; torej ni tedaj potreba perila tako nujna kakor pri njih. Pozivljamo torej vso javnost in računamo na njen ponos, ki ga vsakdo lahko izkaže s tem, da se udeležijo po svojih močeh splošne bire perila.

Zanimivi glasovi iz ruskega ujetništva.

Ravnatelj deželne prisilne delavnice, g. C. Dolenc, je prejel od zavodnega uradnika g. Mulačka, ki se nahaja v ruskem ujetništvu, naslednje dopisnice: Kerensk, 23. maja 1917. Visoko spoštovani gospod ravnatelj! Po skoro dvehletnem odmoru sem danes zopet prejel od Vas eno kartico, za katero sem Vam jako hvaležen. Škoda, da ni prišlo sem nobenih drugih listov, bi vsaj kaj zvedel, kako je doma. Zvem le jako malo, ker tudi od bratov in sestreb dobim le sempatije kako karto brez vsebine. Tukajšnja revolucija smo šele pozno občutili. Pred enim mescem so nas vtaknili s silo v izpraznjeno kaznilnico, kjer smo še sedaj. Naš štrajk ni nič pomagal. Sedaj smo v tej hiši

popolnoma odrezani od sveta. Če bi ne bilo časopisov, ne bi bilo mogoče vzdržati. Natlačeni smo kot arniki. Še temnice so zasedene. Zdrav sem še precej. Srčne pozdrave vsem tovarišem, posebno pa Vam vdani Mulaček. — Kerensk, 28. maja 1917. Visokospoštovani gospod ravnatelj! Vašo cenjeno dopisnico sem prejel pred kratkim. Srčno se Vam zanjo zahvaljujem. Razveselila me je tembolj, ker je bila prva od oktobra 1915. Tu se je v zadnjem času veliko spremenilo. Tudi mi smo okusili nekaj sadov tukajšnjega preobrata, a le v slabem oziru. Posadili so nas vse v izpraznjeno kaznilnico. Jaz sem se srečno prerinil v pazniško stanovanje. Drugi pa stanujejo jako slabo. Tudi glede hrane smo jako na slabem, ker 50 rubljev zdaj več ne zadostuje. Dolgčas je jako, ker smo na tesnem, ne moremo nič delati. — Srčne pozdrave vdani Mulaček. — 28. junija 1917. Velečenjeni gospod ravnatelj! Danes sem zopet prejel eno Vašo dopisnico dtto. 20. II. Prva je bila z dne 18. I. Hvala lepa zanje. Škoda, da pisma niso sem dospela. A nimam nobenega upanja, ker tu je prevelika zmešnjava. Razmere so tu take, da se je že naša vlada začela za nas zanimati. Živimo zdaj v ječi. Je sicer nova, ali z našim zavodom se da primerjati le glede varnostnih odredb. Glede zdravstvenih ozirov je pa daleč zadaj. Drugače pa ni nič posebno novega. Ako bi se na me še s kakimi vrsticami spomnili, bi me jako veselilo. Srčne pozdrave Vaš vdani Mulaček.

Plemenski prasci se bodo oddajali dne 11. oktobra ob 8. uri zjutraj na Zelenem hribu pri dolenskem kolo-dvoru v Ljubljani. Vsi naročniki naj se ta čas točno zglase. Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine.

F. BATZEL (prej v Gorici) Ljubljana, Stari trg št. 20
Moška in ženska dvokolesa še s staro pnevmatiko, silvalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. - Najboljše baterije. Posebno nizke cene za preprodajalce. 1775
Mehanična delavnica na Starem trgu 11

Zenitna ponudba!

Mladenič, ki ima veselje in razum za moderno kmetijstvo, se želi priženiti na kmetijo. Razpolaga z nekaj tisoč kron gotovine in ima obrtno hišo v obrtnem mestu. Resne ponudbe, če mogoče s sliko, naj se pošljejo pod naslovom „Sreča 2450“ na upravnitvo „Slovenca“.

Podpisani javlja č. g. duhovnikom in slavnemu občinstvu, da sem radi oprostive vojaštine zopet začel izvrševati svojo obrt, ter se prav toplo priporočam za cenjena naročila. — Izgotovljen imam kip Marije čist. spočet, visok 182 cm in kip Lurdske Marije, visok 150 cm, katere se lahko takoj po primerni ceni oddasta, 2327 Fr. Ks. Tončič, podobar, Kamnik, Gorenjsko.

Vinski kamen,

suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in suho sadje, smrekove storže, sploh vse deželne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske sode in vse vrste praznih vrec kupi vsako množino po najvišjih dnevni cenah veletrgovina Anton Kolenc, Celje, 1854 (1)

Radi preselitve prodam

Kredence (orehov les), salonsko visoko ogledale, jedilni, kavni, čajni servi, zimsko steklo, »Woll« und »Menschheit«, »Österr. Rechte«. Vse dobro ohranjeno. Naslov pri upravi „Slov.“ pod 2496.

Kupim posestvo

obstoječe iz njiv, travnikov in gozda, s hišo in gospodarskimi poslopiji, blizu železnice najrajši s trgovsko hišo na Dolenskem ali na Štajerskem. Ponudbe se prosil na upravnitvo Slovenca pod »Trgovec 2496«.

Kupi se kostanjev les

naš 10 cm, franko vagon. — Ponudbe z navedbo cene in železn. postaje pod „Domači kostanj 2412“ upravi Slovenca.

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana ljubljanska industrija probkovich zamaškov.

Kmetijsko društvo v Vipavi išče

spretnega kletarja

Nastop službe takoj. Ponudbe naj se pošiljajo na omenjeno društvo.

Prazne vreče

vsake vrste, suhe gobe, kumno, ja-než in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini in plačuje po najvišjih dnevni cenah firma:

J. KUŠLAN, KRANJ, Gorenjsko.

2089

Proda se

hiša z vrtom

v prijetnem kraju na Spod. Štajerskem. Naslov pove iz prijaznosti upravnitvo Slovenca pod št. 2361 (ako znamka)

Kupim

in prosim ponudbe z vzorci o posušenih

gozdnih in travniških zeliščih.

Vsaka množina po najvišjih dnevni cenah.

F. Holstein, Trst.

2498

Razpisana je tajniška služba

Ponudbeniki naj se zglase osebno s spričevali pri županstvu št. Vid nad Vipavo. — Nastop službe 10. oktobra. Plača po dogovoru.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. „rujavo mazilo“. Mali lonček K 1-60, veliki K 3 — porcija za rodbino K 9 —. Zaloga za Ljubljano in okolice: Lekarna pri zlatem elenu, Ljubljana, Marijin trg. 1530

Zaloge v Ljubljani:

A. Šerabon in Julius Elbert.

pisal. Zdrav je, pravi, in dobro se mu godi.

»Tako,« odgovoril je graščak, srce pa ga je vprašalo: »In kje je tvoj sin?« Šel je nemo in tiho naprej. In vrstili so se tedni in meseci. In pozdravljali so ga vedno isti pozdravi: »Naš je zopet pisal.«

Graščak pa je obmolknil. Ni rekel več: »Tako!«, nekaj časa je molčal, potem pa dal ukaz, naj na vrtu vse lepo pospravijo in gredo k počitku.

Zvedelo se je, da grajski sin ne piše nič več, da se o njem nič več ne ve in da je vse prizadevanje gospodovo zastonj, da bi zvedel, kje je njegov edini sin.

Otožno in počasi je odšel grof zjutraj po vrtovih.

V rosi slani je trgala vrtnarica bele cvetice za grajsko kapelo.

Z nekim strahom je nagovorila gospoda: »Oh, gospod, zdaj pa tudi naš nič več ne piše.«

In čez dolgo časa je odprl svoja usta: »Tako, morda je pa ujet, ali izgubljen, ali mrtev, kakor naš.«

»Oh — in zakrila si je oči.

Otroku, ki je stal poleg matere, so padle bele šmarnice iz košare na tla. Prestrašil se je, ko je zaslišal materin jok, prijel jo za krilo in vrgel bel cvet na tla...

Graščak je šel po svoji navadni poti. Šel je in šel vedno naprej. Šel je po potih, po katerih je hodil le redkokeđaj, a za njim so šla vprašanja: Če bo on padel, ali se izgubil, če gavo bo vse? In če se izgubi, če gavo? Zakaj si se poročil in izročil vse negotovosti? In če umrješ ti popreje, vpra-

ševali so ga kamni, ob katere se je spodtikal, če gavo bo vse? Njeno? Je zaslužila?«

In palica, trdo udarjena v zemljo, je odgovorila: Ne!

Gozd je zašumel nad njim ter ga vprašal: In če gavo bom jaz, stoletja že čakam in vprašam: Kdo me poseka? —

Utrujen je po dolgih ovinkih prišel graščak nazaj do grajske kapelice.

Odkar se je sin izgubil, je tam vedno gorela na grofov ukaz — luč.

Minule so hude misli in graščak se je hotel pri kapelici na klopici odpočiti. Tedaj pa zasliši znan glas vrtnarjevih otrok. Cvetje neso v kapelico — rekel mu je glas, in molit hodijo vsak večer za vrnitev očeta —

Skril se je in šel proč.

Za gostimi smrekami je videl, kako je pokleknilo pet otrok pred podobo Marijino in sredi njih njihova mati. Okrasili so oltar in molili...

Zadrželo je njegovo srce in zdelo se mu je, da je slišal polglasno tole molitev: O Mati, glej nas sirote! Izgubili smo ga, kot ti svojega sina. Iščejo in vprašujemo, pa ne vemo, kje je. O Mati, ti veš, kaj je ločitev, kaj izguba. In zdaj čujemo, da bomo še pregnani iz graščine, ker smo otroci, ker ne moremo delati. O Mati, usmili se nas! Kam hočemo?

In nagnila je mati svojo glavo in rekla: Otroci, molimo za ateta in za grajskega sina!

In molili so na glas, da se je slišalo na okrog in — v nebesa.

Odšli so.

Krava s teletom

tele 4 tedne staro, radi pomanjkanja krme takoj naprodaj pri lastniku **FRAN MARTINEC**, Ljubljana Prule 8. 2507

Paramente

cerkveno orodje, celotne cerkvene oprave itd.

dobavlja najcenejše

JOSIP VEND, specialna trgovina, Gabl ob Orlic, Češko.

Proda se dobro ohranjen

glasovir

za jako nizko ceno. Polzve se pri **Jožetu Kogovšek**, Boh. Bistrica 131.

Naznanilo kolesarjem!

Novo! — došlo — Novo!

Nadomestilo plaščev in zračnih cevij za dvokolesa. Za eno kolo stane K 17.—, najnovejši elastični modeli K 38.—. Nove žepne električne svetilke brez baterij, dajo lepo trajno svetlobo K 30.—. Več različnih šivalnih strojev po cen. Moška in ženska dvokolesa še s staro pneumatiko. 2310

F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28.

Cunje,

suknene odrezke stare in nove, kakor vse vrste bombažastih in volnenih cunj, žakljevine, odeje, vrvi itd. v vsaki množini in po najvišji ceni

kupuje: **E. Kotzbek**, Kranj. 2388

Henrik Weisz

Nagysallo (Kom Bars)

Ustan. 1910.

dobavlja po povzetju naslednje čevlje z usnj. podplati v vsaki velikosti. Riziko izključen. Zamena dovoljena. S cenikom med vojno ni mogoče postreči. Par damskih čevljev okoli K 40.—, K 50.—, K 60 in 70 K. Par čevljev za strapac (bakanci) K 50, 60, 70. Par čevljev za gospode K 50, 60, 70, 80. Bskanci z lesenimi podplati par K 25. 1 par platn. čevljev s pravimi usnjat. podplati od št. 40—46 po K 20. Čevlji za otroke najceneje. Otroški čevlji K 30. Otr. čevlji z lesen. podplati iz platna od št. 29—32 K 7.

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Vojna zapestna ura

natančno regul. in repda. Nikel ali jeklo K 12 — 15 — 27 — z radij. svetiln. kazalščem K 18 — 20 — K 24 — v srebrnem okrovu K 18 — 24 — K 28 —, s radij. svet. kazal. K 30 — 38 — srebrna zapestna ura na elast. K 30 — 35 — 40 — 1/2 kar. zlata zapestna ura na elast. K 100 — K 120 — K 140 — 3 letno pisмено jamstvo. Poslja po povzetju. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Prva tovarna ur Jan Konrad e. m. kr. dvorni založnik Brez. st. 1557 (Češko). Na željo se vsakomur zastavi poslje moj glavni cenik.

Nabirajte zelišča!

Dobava v sep'embu.

Bratje Kunz

Dunaj XIX. Pöbörnygasse 7

plačajo za dobro posušene

Jagodove liste	K 4.—
robidove "	K 2.—
malinove "	K 2.—
česnjeve "	K 1.50
višnjeve "	K 1.50
grodjčičeve liste	K 2.—
ogresove "	K 2.—
tresitkine "	K 4.—
trpotičeve "	K 2.—
dresnjeve "	K 2.—
lipove "	K 1.20
deteljne (medene) kote	K 2.—
poprove mete	K 1.20
materne dušice	K 3.—
česminjevo listje	K 1.20
šipek	K 0.60
česminje	K 0.50

za kilogram žetve 1917
Prigovorite k potrebnim domovini!

Jakob Janež

edini konces. vodnjaški mojster v Ljubljani
Hradečkoga vas št. 32

se vlijudno priporoča za novograjenje, kakor popravljanje

vodnjakov na moderni podlagi. 2473 (5)
Delo solidno, cene zmerni!

GOLD-baterije

Poštni zavoj 38 kosov K 55-80 proti vpo-slatvi zneska. Le razprodajalcem. — **LEO VOHAYZEK**, tovarna žepnih svetilk, Kralj. Vinogradi 17.

Konjak

iz vin lastnega pridelka destiliran, pri slabostih vsled starosti in težkočah v želodcu že več stoletij sloveč kot krepičilo za ohranitev življenja. Razpošlja 12 let starega 4 poliliterske steklenice franco po pošti za 60 kron, mladega vilenega, čudovito učinkujočega kot bol lajšajočega vrbalno sredstvo pri trganju v udih, Francovo žganje, 4 poliliterske steklenice za 48 kron. Vino od 56 litrov naprej. Beli rizling in rdeči burgundec po K 4.60 liter.

Benedikt Hertl, graščak, grad Goliče, Konjice, Stajer.

Primarij

oddelka za očesne bolezni

deželne bolnice

dr. A. Botteri

je otvoril svoj ambulaterij

v Beethovnovi ulici št. 6.

Ordinira od 10. do 12.

in od 2. do 3.

Najstarejša slovenska trdnika te široko.

Obstoji že nad 40 let

Ana Hofbauer

imejteljica zaloga cerkvene obleke in orodja
Ljubljana, Wolfova ulica 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bardere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, damatike, velume, aibe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemalo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavlja jo hitro in najpoštenjejo postrežbo, prosil, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo trdniko.

Najpopolnejše nadomestilo

ŠKROB (štirko)

da se brez pranja, brez škrob-ljenja ter brez likanja lahko očisti vsak ovratnik in manšete. Dobiva se v vsaki trgovini.

Glavna zaloga pri trdniki

Milan Hočevar
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 30.

Istotam dobivate krtače za ribanje.

1917

ŠKATLJE

za razpošiljanje jajc in sadja!

Škatlje za poštne in vojnopoštne

pošiljatve vseh velikostih priporočila kartonaž. tovarna **I. Bonač sin, Ljubljana.**

Lesene podplate

provorstni izdelek, ponudi v vsaki množini torčka

M. Ascher, Dunaj II., Praterstraße 27. 2457 (5)

Dobro vpeljana domača zavarovalnica sprejema pod najugodnejšimi pogoji sposobne

potovalne uradnike

za življenjsko in nezgodno zavarovanje. Dobro utemeljene prošnje na upravo »Slovenca« pod šifro »Potovalca« št. 1831. 1831

Kostanjev, hrastov in bukov les

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pismente ponudbe z navedbo cen.

136

Tehnična pisarna

2780

za izvršitev vsakovrstnih načrtov in proračunov. Oblastveno konc. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč, gozdov in posestev.

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14.

Izvršujem na željo tudi privatne cenitve v mestu in na deželi. Prodajalci in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico. Prevzemam tudi stavbinska dela in nadzorovanje. Tajnost zajamčena.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadu las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni bleek in pojnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 6, 10 in 15 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštнім povzetjem ali denar naprej iz tvornice, kamor je naslavljati vsa naročila.

Ana Csillag, Dunaj, I, Kohlmarkt 11.

Samo pri meni

morete po visoki ceni prodati lepe, čiste, dobro posušene

gobe

Kupim vsako množino. Da prihranim stroške in pota, jih prevzamem na željo tudi na domu prodajalca, ako mi naznani svoj natančen naslov in pa množino posušenih gob. Obrnite se zaupno name, Nikomur ne bode žal.

FRANČIŠKA OPEKA, trgovka na Vrhniki.

Naslov za pisma: Jos. Petelinc, Ljubljana Sv. Petra cesta.	Zahtevajte slovenski cenik!	Naslov za pisma: Jos. Petelinc, Ljubljana Sv. Petra cesta.
---	-----------------------------	---

Priporočamo edino najboljšo šivalne stroje torčke

JOS. PETELINC, Ljubljana

poleg frančiškanskega mostu, levo, tretja hiša ob vodi.

Največja in edina zaloga šivalnih strojev vseh sistemov v poljubnih opremanih za obrt in rodbino.

V zalogi igle, olje ter deli za razne sisteme.

Destavitev strojev takoj! Pouk v vezenju brezplačen!

ILIRSKA BANKA V LJUBLJANI

SELENBURGOVA ULICA ST. 1

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

FINANCIRA VOJAŠKE DOBAVE IN APROVIZACIJSKE KUPČIJE.

DAJE PREDUJME NA BLAGO. :: ESKOMPTIRA MENICE, FAKTURE IN TERJATVE.

POSPEŠUJE TRGOVINO, INDUSTRIJO TER UVOZ IN IZVOZ

VLOGE NA KNJIŽICE OBRESTUJE PO 4% :: VLOGE NA TEKOCI RAČUN PO DOGOVORU.

Ustanovljeno 1842. — Telefon št. 154.

BRATA EBERL

Prodaja oljnatih barv, lakov, firneža, čopičev, barv za umetne in sobne slikarje, barv za zidovje, sploh vseh v najino stroko spadajočih predmetov v priznani najboljši kakovosti, pri točni in vestni postrežbi.

1914

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Nasproti hotela »Union«

Cene kolikor mogoče zmerne.

Najboljši in najpopolnejši so le

povsod
hvaljeni in
priljubljeni!

Pfaff šivalni stroji

povsod
hvaljeni in
priljubljeni!Samo
pri

IGN. VOK

Samo
pri

specialna trgovina s šivaln. stroji, kolesi ter zraven spadajočimi deli Ljubljana, Sodna ul. 7, poleg justične palače.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

VZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 $\frac{1}{2}$ %, 15 ali 22 $\frac{1}{2}$ % letih v odsekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 18, ki daje vsa potrebna poizvedila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ %.

Društveno lastno premoženje znaša konec leta 1915 519.548,40 kron. Balažnikov je bilo konec leta 1915 1924 s 15.675 delci, ki reprezentirajo jamstvene glavnice za 6.929.820 kron.

2493

T 27-17-1

RAZGLAS.

Uvedba postopanj, da se proglasita za mrtva

Martin Trelic (Frelc) in njegova žena Neža Trelic (Frelc) rojena Kolar.

Imenovana zakonska sta bivala leta 1879 v Sv. Valburgi pri Smledniku, kjer je bil mož dacar in kjer se jima je 16. marca 1879 rodila hči Marija. Ta hči se je 3. julija 1905 poročila v Kairi z restavratorem Kristijanom Falk in je umrla 24. decembra 1915 v Zurichu zapustivši imovine za okoli Fr. 77.500 K. O Martinu in Neži Trelic (Frelc) pa od leta 1879 ni več glasu.

Ker je torej smatrati, da je nastopila zakonita domneva po zmislu § 24 št. 1. o. d. z. glede Martina in Neže Trelic (Frelc), uvaja se po prošnji kantona Zurich, zastopanega po ododni finančni direkciji, postopanje, da se pogrešana proglasita za mrtva.

Vsakdo se torej pozivlja, da sporeči sodišču ali skrbniku Ivanu Stiene, c. kr. davčnemu asistentu v p. v Ljubljani, kar bi vedel o pogrešanih.

Martin in Neža Trelic (Frelc) se pozivljata, da se oglasita pri podpisnem sodišču ali mu drugače dasta vednost o svojem življenju.

Po 20. decembru 1918 se bo na nove prošnje odločilo o proglasilu za mrtva.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.

dne 26. septembra 1917.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbam cerkvenih zvonov

Ljubljana :::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom sgradbe; 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, žirino, zvonove in enako; 3. vse poljske pridelke, žita in trave; 4. zvonove proti prelomu; 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356 kron 17 vin., so poskočile konec leta 1913 na 735.147 kron 17 vin. Tedaj čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolje bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnanjstvo, glavno poverništvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjenci.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo. 1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvi, sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{4}$ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrugnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljše.

Rezervni zakladi znašajo okroglo en milijon kron. Stanje hrani njih vlog je bilo konec leta 1916 okroglo 26 milijonov kron.